HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO
KOTIMAINEN

[Vanonius, Johan]

J. N.

Jumalinen Puhe, Kysymyxet

Ja

Rippi-Saarna,

Pidetty

Rippi-Lasten

Ensimmäisellä

HERRan Ehtoolliselle Käydeſä

Koſka

Teiſkon Kappeliſa, Meßukylän Pitäjäſä, ſinä 4. p. Loka Kuuſa, eli Mickelin Juhlana, wuonna 1801. Rippi-Lapſiſta 57. Seurakunnan kalliitten etuin nautindoon edeslaſkettiin ja wihiittiin,

Opettajalda Seurakunnaſa.

Med Kongl. Maj:ts särskilta Nådiga Tillstånd.

Stockholmiſa,

Prändätty Kuning:ſa Suomalaiſeſa Prändiſä, Direktörin Joh. A. Carlbohmin tykönä.

Wuonna 1803.

Imprimatur.
Aboæ die 1 Decembris MDCCCII.
Ad mandatum
HENR. R. BÅCK,
Notarius Facult. Theol. Acad. Ab.

Täſä ſaat ſinä, Minun Rakas Nippi-Lapſeni! prändättynä, lukeares ne lyhyet ja yxinkertaiſet neuwot ja opetuxet, kuin minä ſuulliſeſti annoin ſinulle Enſimmäiſellä HERran Ehtoolliſelle käydeſäs. Minä olen näihin wähän liſännyt, että ſinulla awarambi opin ſaalis olis. Täſä owat myös ſinun omat pyhät lupauxes plösotettuna, kuin ſinä ſilloin teit Jumalalle. Tarkoitus, näiden prändiin andamiſeſa, ei ole muu ollut, kuin ſinun parannuxes, ja ettes näitä koſkaan unohdais. Ei tämä ole oppeneille annettu jotka itze owat tuleendunet ſanan taidoſa, waan ainoaſtans Yxinkertaiſille Chriſtityille. Wiljele näitä ſielus autuuden haluſa ja etzimiſeſä, niin ſinä ſaat ſen hedelmän, jota minä tarkoitan ja rukoilen, että JEſus ſinuſa woittais. Teiſkoſa 30 Marras Kuuſa 1801.

JOHAN WÅNONIUS.

Sitten kuin wirsi: HERra JEsu Christ' suas tygðm' kääntn', ja ꝛc. a) oli weisattu, ja senjälken ne jo ennen Rippi-Skouluisa opetetut, koetellut ja walitut Lapset, järjestyxeſä, kukin nimeldäns, kuoriin kutzutut ja tullet olit, aljettiin:

JEsu! Armias anna aina, työn' kaikk ꝛc. JEsu! puheen, aiwoituxen, tahtos jälken ꝛc. b) Tällä sydämmelliſellä rukouxella ja auxi huudolla sen suuren syndiſten Wälimiehen armolliſesta läſnä oloſta ja awuſta, aljamme me tämän meidän kalliin ja pyhän toimituxemme, tehden tämän sen Majeſtetilliſen kolmeyhteiſen Jumalan, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen Nimeen! Amen!

Ei minulla ole suurembata iloa, kuin se, että minä kuulen minun Lapseni totuudesa waeldawan. Tällä tawalla ilmoittaa se rakas JEsuxen Opetuslapsi ja Apoſtoli pyhä Johannes hänen sydämmelliſen ilonsa ja huwituxensa sen ylitze, koſka hän näki hänen työnsä, ſieluin autuuden walwomiſesa, meneſtywän; tällä niinkuin waſtauudesta kehoittaxens heitä wireyteen ja uſkolliſuteen heidän waelluxeſansa, jotka olit, hänen oppinsa kautta, totuuden tundoon tulleet ja alkanet waelluxen armon tiellä.

a) N:o 137. b) N:o 138, w. 23.

Niinkuin se oli koko Johannexen silmä määrä, että hän olis woittanut sieluja hänen Wapahtajallensa, ja sen elämän andawaisen Ewangeliumin ilmoituxen kautta, kuin hän oli oppinut JEsuxen rinnoilla maatesansa, JEsuxen sydämmestä ja sanoista, kirkastanut JEsuxen koko hänen weren armosansa, sowinnosansa ja rakkaudesansa syndisten sydämmisä, niin selkiästi, että tämä sieluin Yständä olis tullut heille oikein tarpellisexi, mestamattomaxi ja kalliixi, ja että he olisit hänen uskolla wastaanottaneet, juuri senkaldaisena, kuin hän Jumalalda meille tehty on wiisaudexi, ja wanhurskaudexi, ja pyhityxexi, ja lunastuxexi a); niin ei tainnut myös mikään asia suuremmin ihastuttaa händä Ewangeliumin wirasa, kuin se, että hän sai nähdä ja kuulla istutuxensa menestywän, ja ne sielut, joille hän saarnais sitä ristiinnaulittua, tämän taiwallisen Ewangeliumin totuuden tunnosa kaswawan, ja siitä totuudesta uloswuotawaisesa Ewangeliumillisesa pyhäsä elämäsä waeldawan. Sentähden sanoo hän myös: *Ei minulla ole suurembata iloa, kuin se, että minä kuulen minun Lapseni totuudesa waeldawan* b).

Jos se, Minun Rakkaani! iloittaa Peldomiestä ja Maan wiljeljätä, koska hän ulos-

kyl-

a) 1 Cor. 1: 30. b) 3 Joh. w. 4.

kylwetyn siemenensä näkee hywin orastiwan, hywin kaswawan, ja saa korjata satoisen tulon hänen aittaansaa. Jos se on hauskaa kalamiehelle, koska hän uloslasketuista pyydyxistänsä saa hywän kokiamen. Jos se kaikisa töisä ja askareisa on pää määrä, että jotakin hywää ja hyödyttäwäistä saada ja woittaa, sitten kuin työ tehty on; sillä ei yhtäkän löydy, joka suoraan jotakin omaxi selkiäxi wahingoxens tekis, waan se tapahtuu aina, jos ei suoraan ja warsin selkiäxi hyödytyxexi alati, niin kuitengin luultun, ja, niisä kamalimmisakin asioisa, määrin eteenasetetun hywän käsittämisen tarkoituxesa; ja jos huwitus ja hauskuus; seä itze työn teosa, että sen päättämisesä ja jälkeen, on juuri se hywä, kuin sen kautta saawutetaan; niin samalla muotoo ja warsin paljota enämmin on iloista, huwittawaista ja hauskaa Ewangeliumisa ja Jumalan sanasa työtä tekewäiselle, koska hän näkee ja kuulee Jumalan tundemisen ja Ewangeliumin totuuden walon kirkastuwan ja lewenewän sieluisa, joille hän kokee sitä selkeydesänsä eteenasettaa; koska hän näkee ja kuulee istutuxensa, joiden tuleendumisen päälle JEsuxen tundemisesa hän sanan kautta työtä tekee, saawan wiljawat ja tysewät juuret, ettei he kaikilda opetuxen tuulilda wietelöäisi, a)

a) Eph. 4: 14.

ja horjuisi, niinkuin onduwaiset a); koska hän näkee ja kuulee kaiken waiwansa, jota hän yötä ja päiwää, opilla, elämällä ja esirukouxilla, Jumalan wäeßä, kiiwaudesa ja lemmesä, kowuudesa ja rakkaudesa, nuhtelemiseßa ja haukuttelemiseßa, tekee ja kandaa, ja tällä kiwulla pyytää wastauudesta synnyttää sieluja, siihenasti, kuin Christus heisä jongun muodon sais b), koska hän, sanon minä, tämän waiwansa ja murheensa JEsuxen askareesa näkee ja kuulee hedelmöitzewän, ja että JEsus täsä tulee kuwatuxi syndisten sydämmisä niin, että heidän uskons awu loistaa totuudesa waeldamiseßa; Mikä ilo? Mikä ihastus yhdelle Opettajalle, joka tekee JEsuxen wirkaa totuudesa, ja jonga Pää-askaret on JEsuxen waldakunnan ja kunnian lewittäminen hänen Lunastettuinsa seasa? Tästä iloitzi Johannexen sydän; ja tämä on totiseßti wielä tänäpäiwänä jokaitzen Sanasa oikein työtä tekewäisen ilo, ihastus ja huwitus, ja se suurin palkka ja saalis, kuin he halajawat woittaxensa. Tämä on heidän toiwonsa, ilonsa, kerskauxensa ja kruununsa meidän HERran JEsuxen Christuxen edeßä, hänen tulemiseßansa c).

JEsuxeßa Rakaßetut! Totuuden tundo, ja totuudesa waellus owat kaxi Pää osaa meidän

a) Ebr. 12: 13. b) Gal. 4: 19. c) Teßal. 2: 19.

dän kalliisa autuudemme opisa, ja nämät molemmat, yhteenotettuna, tekewät ja sisällänsä pitäwät koko meidän Christillisydemme. Yxi näistä ei taida ilman toista olla. Mahdotoin on siinä löytyä totuudesa waellusta, kusa ei totuuden tundo ole siihen laskenut perustusta. Oikia eläwä totuuden tundo ei taida myös muutoin löytyä, jos ei se myötäns tuo totuudesa waellusta, niinkuin hedelmätänsä a). Totuuden tundo eli tieto ei taita mualda ammunnettaa, kuin Taiwallisesta opista, Jumalan pyhästä Sanasta, joka totuuden Opettajan JEsuxen kautta ilmoitettu ja walkeuteen tuotu on; sillä ei liha eikä weri ilmoittanut sitä b). Tällä kalliilla Jumalan Sanalla on yxi ylönluonnollinen ja Jumalallinen woima ylitzewoittamaan kaikkia siittä waarinottawaisia senkaldaisista Korkeista ja Taiwallisista totuuxista, jotka lawialda ylitzekäywät ihmisen pimiän järjen käsityxen ja ymmärryxen, ehkä järki niihin suostuu, ja ehkä ne ei ole sotiwaiset järkee wastaan; ja totuudesa waellus seuraa oikiata totuuden eläwätä tundemista, niinkuin työ Mestarians. Ilman HEKran Sanan eläwätä tietoa en me taida osata totuuden tietä, waan koperoitzemme pimeydesä; mutta koska tämä Taiwallinen tähti ja aamuruska pääsee kirkastumaan, autualli-

a) 2 Pet. 1: 8. Philem. w. 6. b) Matth. 16: 17.

ſten eteenkirjoituſtensa kanſa, meidän ſieluiſamme, niin ſe wiitottaa totuuden aſkeleet meidän eteemme, ja täſä walkeudeſa näemmä me walkeuden, että me taidamme aſtua wilpittömät aſkelet rauhan tiellä. Tarpellinen on ſiis Sanan opin tieto, jos polgut, johdattawaiſet onnelliſuteen ajaaſa ja ijankaikkiſudeſa, oſattaman pitää. Meidän ſielumme on hengellinen ja kuolematoin olendo, aiwoittu ſuurembaan Pää Määrään, kuin nämät katowaiſet owat. Ei ſe taita rawittaa eikä huwitettaa näildä alhaiſilda, waan ſillä ongin warſin korkiambi elatus ja huwitus, nimittäin Jumala ſe korkein itze, ja yhdiſtys hänen kanſanſa, uſkon kautta JEſuxeſa, Syndiſten Wälimieheſä. Järjeſtys ja tie, itze Jumalalda eteenkirjoitettu, waaditaan wälttämättömäſti tähän Päämaaliin tulla, ja tämän Jumalan yhdiſtyxen ja Yſtäwyden woittaa, ja tämän kutzumma me käändymiſen ja uſkon tiexi, joka on yxi kaikille, niinkuin Jumalakin on yxi ja Wälimies JEſus yxi a). Sana neuwoo tämän tien. Ja että omiſtaa täſtä ulottuwan ja eläwän tiedon, wähindäkin Pääaſialliſiſa kappaleiſa ja uſkon opin peruſtus totuuxiſa, niin paljon ja lawialda, kuin ylösherämiſexi synnin ja ſuruttomuuden uneſta, ylösnouſemiſexi hengelliſeſtä kuolemaſta, hengelli-

a) 1 Tim. 2: 5.

gelliſeen elämään Chriſtuxeſa, ylöswaliſtuxexi autuuden aſioiſta, käändymiſexi pimeydeſtä walkeuteen, wastauudeſta syndymiſexi, uſkon ylösſytyttämiſexi, wanhurſkaxi tekemiſexi ja uudiſtuxexi tarwitaan; tämän kutzumme me, koſka tämä eläwä on, nimittäin, ihmiſen liikuttawainen ja hallitzewainen, muutawainen ja parandawainen, totuuden tundemiſexi. Koſka yxi Sielu, käſitetyn autuuden opin tiedon, Jumalan hengen awun kautta, niin hywäxenſä käyttää, että hän ſiſälle menee niihin ehtoin, ja ſuoſtuu niihin kalliiſiin Taiwalliſiin totuuxiin, kuin hän näin käſittänyt on, armon walosa, niin, että hän täyttä riiwiä ja wilpittömällä mielellä ja ſydämmellä, ylitzewoitettuna Sanan totuudelda, andaa itzenſä ſeuramaan ja elämään, ſiſälliſeſti ja ulkonaiſeſti, autuuden järjeſtyxeſä ja armon tiellä, tämän kutzumme me taas waelluxexi totuudeſa.

Ilman ſitä, että Wanhembain ja Perhenhaldiain kallis Pää welwolliſuus on, opettaa tätä totuuden tundoa ja totuudeſa waelluſta, opilla ja Eſimerkeillä, heidän Lapſillenſa ja Perheellenſä, ahkeraſti ja uſkolliſeſti a), niinkuin hengelliſet Papit heidän huonekunniſanſa, eikä he taida, ilman ſuurinda edeswaſtauſta ja lugunlaſkua HER-

a) 5 Moſ. K. 6: 7.

ran edeſä, tätä laimiinlyödä ja tämän kanſa löyhöttelä; niin on myös Sanan walon, ja ſiinä löyttywäin totuutten uloslewittäminen, totuuden tien ilmoitus ja ulosmaalaus ſyndiſille, Jumalan Sanan ſelkeyden ja puhtauden woimaſa pitäminen, ja erinomattain, niinkuin ydin kaikeſta opiſta, että JEſus, ſyndiſten wapahtaja, armoſanſa ja weren ſowinnoſanſa, tulis maalatuxi Sieluille niin ſelkiäſti ja ylitzewoittawaiſella tawalla, että he, oman hengelliſen wiheliäiſydenſä ja onnettomuudenſa eläwäſä tunnoſa, nöyrytettynä ja endiſeſtä luulluſta hywäſtä tilaſtanſa Luonnon tilaſa eläiſänſä, tainioihin lyötynä JEſuxen riſtin alla, ottaiſit hänen parannuxen ja uſkon järjeſtyxeſä waſtaan, niinkuin heidän ainoan Wapahtajanſa ja Sieluinſa turwan ja rakaſtajan; tämä aſkaret on uſkottu Sanan palweljoille, joiden työ on oikein ulosjakaa totuuden Sanaa, niin että kaikki Autuixi tuliſit, eikä yxikän, ſynnin ja pimeyden onnettomaſa ſeuramiſeſa, hukkuiſi. Ja kuinga onnellinen ja Siunattu ſe Lauma on, jolle Herra uſkolliſen ja Herraſa Autuuden polgut oppeneen Paimenen täſä armoſta lahjoittanut on, joka taitaa Armon ja totuuden Sanalla imettää ja ruokkia itzekutakin tarpeenſa jälkeen? Kuinga onnellinen myös ſe Opettaja, joka, Yli-Paimenenſa JEſuxen aſkareeſa,

reesa, taitaa, leiwiskänsä jälken, enätä JEsuxen waldakundaa, lewittää sen rajat ja tuoda JEsuxelle Sieluja omaisudexi, uskon yhdistyxeen, niinkuin hän ne werellänsä on lunastanutkin, synnin ja kuoleman wallasta, itzellensä ijankaikkisexi perimisen kansaxi.

Kunnioitettawa ja Christillinen HERran Seurakunda! Nämät eteenasetetut HERran Seurakunnan istutuxet, nämät Teidän käsiwarsillanne ja helmoisanne imetetyt ja ylöskaswatetut Lapsukaiset, owat nyt silmä määrä meidän puheellemme ja waarinottamisellemme. Nämät 57 teildä kotona ja minulda Rippi-Skouluisa opetettua ja koeteldua, ja minulda waliten eroitetut Nuorukaiset, owat tänäpäiwänä ylösastuneet Teidän kaswoinne eteen, Juhlallisesti ilmoittamaan sitä totuuden tietoa, kuin he, Jumalan pyhästä Sanasta, HERran armon awulla, käsittäneet owat, ja sitä sydämmen halua, kuin, tämän taiwallisen totuuden walkenemisen kautta, ylöskäy heidän Sieluisansa sen perään, että he tänäpänä tulisit, niinkuin sen korkian arwon ja autuallisuden tundewaiset, wihiityxi tämän JEsuxen Seurakunnan pyhixi asujamixi, kihlatuixi heidän Ylkänsä JEsuxen kansa, ja uudistetuixi kalliitten armon wälikappalden Taiwallisella woimalla ja wahwistetuixi waeldamaan

damaan totuudesa, Jumalisuudesa ja wilpittömäsä Christillisydesä. Minä olen täsä heidän Puhemiehensä ja asianssa ajaja. Jo he owat ennengin warsin suuria etuja nauttineet teidän käsiwarsillanne, joiden eläwä muisto, ynnä heidän käsitetyn Sanan tietonsa kansa, wakuuttaa heitä niiden etujen suuresta kalleudesta joita he nyt pyytäwät ja halajawat Teildä. Wasta äskön owat he huomainnet, mikä etu se on, että syndyä itze JEsuxen oman Seurakunnan helmoisa, Christillisistä Wanhemmista. Warsin wasta nykyisin owat he opetetut tietämään, mingä armon he elämänsä aamuna Taiwaan Isän rakkaudesta, pyhäsä kasteesa owat nauttineet, koska he silloin, synnin, wihan ja kuoleman lapsista, ylösotettiin Jumalan omixi sydämmen rakkaixi perillisixi, ja pyhitettiin, JEsuxen werellä, JEsuxen omixi karitzoixi, joista hän on, hamaan nykyiseen hetkeen asti, pitänyt murheen, niinkuin omasta silmä teräständä. Ilman murhetta ei he suingan taida muistella heidän nuorudensa syndejä; mutta Taiwaan Isän endinen hywyys, josta he owat käsinpideldäwät todistuxet tundenet, on wielä reisu Paßi heille, hänen tygönsä palaita, armoa kärjäten, koska hän on muuttumatoin rakkaudesansa ja wahwa liitosansa ja lupauxisansa, tahtoen, awetuilla Isän käsillä, armoonsa ottaa syndisiä,

disiä, tuhlaja poikia ja ylitzekäymäreitä, ja pitää ilo juhlaa heidän käändymisensä ylitze a). Näiden tutkindoin ohesa ja näisä pyhisä eteenasetuxisa ja aikomuxisa, seisowat he nyt, täsä HERran Pyhydesä, josa Jumala, erinomaisella armollansa, on luwannut kohdella ja siunata syndisiä b), walmisna, sydämmen ja mielen puolesta, wasta oikein lujasti liittoa rakendamaan HERran kansa, ja tulla, uskolla, liitetyixi Emäpuuhun JEsuxeen hedelmällisixi oxixi c). Eikä minulla myöskän ole suurembata iloa, kuin se, että minä näen ja kuulen minun Rippi Lapseni näin, totuuden tunnosa, totuudesa waeldawan. Ei minulla ole hauskembaa askarta minun koko wiraasani, kuin se, koska minä tämän joukon saan ylösuhrata ja pyhittää JEsuxelle heidän Pjällensä, Armon Sanalla wihiitä heitä hänen kansansa, ja pyhäsä Ehtoolliseso painaa kihla Sormuxen heidän sormiinsa.

Minun sydämmestä rakkat Rippi-Lapseni! Älkön kengän teistä näin suurten ja korkiain asiain tutkinnoisa ja toimituxisa, olko undunut ja liikkumatoin. Ja, taitaako teidän sydämmenne, ilman liikutusta, muistella, sitä suurta Armoa, kuin Taiwaan

Isä

a) Luc. 15: 7, 10. b) 2 Mos. K. 20: 24. c) Joh. 15: 5.

Jsä Teille, kohta mailmaan tulduanne osotti. Nijnkuin wihan ja kuoleman lapset synniſä sikimiſen ja syndymiſen kautta a), lewitti hän kohta armonſa helman ja omilla Armonſa toimilla, ilman pienindäkän omaa toindanne, korjais teitä Poikanſa kautta ja werrattomilla Armon eduilla kruunais b). Puhdiſti ja pyhitti Teidän kaikki juuri warſin omixenſa. Mikä etu, että hän on andanut teidän, koko lapſudenne ajan, nautita yhden niin werrattoman holhouxen, että Te tähän aſti oletta tulleet? Mikä pyhä liitto? Mitkä pyhät walat, kuin te silloin, toiſten ihmiſten äänen kautta, teitte ſen korkeimman kanſa? Mitkä kalliit ja pyhät ſiteet, ſekä Jumalan, että Teidän puoleldanne niweldün? Älkät unohtako kaſteen liiton ſanoja. Näiſä pyhiſä liiton ſanoiſa ja waloiſa, löytyy nytkin ja aina, koko Teidän Chriſtilliſydenne ſilmä määrä, alku, lohdutus ja woima, ja täſtä taidatta Te edestuoda ja ottaa alwun ja edeskäymiſen koko Teidän ſeurawaiſeen Chriſtilliſyteenne, ynnä niden kalleitten welwolliſuutten ja autuallisten etujen kanſa. Tämän liiton ſeuraſta, on wielä Armon owi auki Teille. Ne ſamat Armon Jſän kädet, kuin halaiſit ja ſyleilit Teitä p. kaſteeſa, owat nytkin warſin juuri rakkat ja mieluiſet, ottamaan teitä

a) Pſalm. 57: 7. b) Heſech. 16: 14, 14.

tä wastaan. Se Jumalan laupias ja lepiäs suu, kuin suuta andoi Teilen ja puhui elämän sanoja, on nytkin peräti walmis jakamaan teille lohdutuxen hunajata ja Armon pardonia, ehkä Te puoleldanne oletta poispoikenneet lupauxistanne, ja mennet wihollisen puolelle. Hän odottaa ainoastansa Teidän parannustanne, katumustanne ja uskoonne. Hän odottaa Teidän liiton uudistustanne, ja että Te wastauudesta niwelette ne welwollisuden siteet, jotka Te oletta löyhittäneet ja auki awanneet. Jos Te siis tänäpäiwänä ja aina tahdotte nautita ja omistaa Taiwaan Isän Armon: Jos Te mielitte tulla nautitzemaan lasten oikeuxia ja perindöö hänen Armonsa rikkauxisa; niin on kaiketi wälttämätöin tarwe Teille, että Te menette ja palajatte tämän Armon Isän tygö; katumuxesa tunnustatte hänen edesänsä, wilpittömydesä rikoxenne, ja uudistatte Teidän rikotut lupauxenne, ja niin wahwan ja järkähtämättömän liiton wastauudesta rakennatte hänen kansansa, että se pysyy ijankaikkisesti särkemätä.

Katzokat, JEsuxesa rakastetut Lapset! Tämä on myös kaiken sen Teille annetun ja jaetun neuwon ja opin Pää maali. Tätä on koetettu Teisä woittaa, kaiken sen tiedon ja taidon kansa, kuin on teroitettu Teille meidän Christillisen uskomme opin Päkappa-

kappaleisa. Wanhembanne ja Haldianne owat täsä kaiken murheensa ja waiwansa säästämätä pitänet, että he olisit ylöskaswattanet Teitä kurituxesa ja HERran nuhteesa, wiisaudesa, ijäsä ja Armosa Jumalan ja ihmisten edesä. He owat lukeneet sen suurimmaxi woitoxensa, että he olisit imettäneet, sanan rieskalla, Teitä HERralle Lapsixi. Wanhimmat, joilla oikiasta rakkaudesta lämmin sydän lapsiansa kohtaan on; sillä minä menen täsä niiden wanhimbain ja Holhojain ohitze ja jätän heidän omaan hywin ansaittuun Duomioonsa, joilla on enämmin pedon, kuin ihmisen sydän sikiötänsä kohtaan, erinmattain siinä, että he kaswattawat lapsensa saatanalle, ja owat, sekä laimiinlyömisen kautta opettamisesa ja Jumalan tunnon istuttamisesa heidän Sieluinsa, että syndisen ja pahendawaisen esimerkin kautta, Pää-syy heidän lastens ajalliseen ja ijankaikkiseen onnettomuuteen, jo silloin, koska lapsi ei wielä oikein taida eroittaa oikiata kättä wasemmasta. Mutta minulla on myös täsä kalliisa asiasa, Rakkat Lapsukaiset! Kaikki waiwa ollut säästämätä. Minun omatundoni kandaa todistusta, etten minä ole laimiinlyönyt ilmoittaa Teille kaikkea Jumalan neuwoa ja tahtoa Teidän autuudestanne. Kuinga Armeljasti tämä asia on maannut minun sydämmesäni, todistawat ne

palawat rakkauden kyyneleet, joita minä opetuſten oheſa, olen wuodattanut Teidän edeſänne, rukoilleſani ja waroittaiſani Teitä, JEſuxen nimeſä, Jumalan puoleſta, että Te hänen kanſanſa ſoweiſitte. Kuinga hartaaſti minä olen waroinut ja muiſtuttanut Teitä, Rakkahimmat! täſtä Teidän Chriſtilliſydenne pää aſiaſta. Ja kiittämättömät Te, jos nämät hedelmättömät owat Teiſä. Onnettomat myös Te ſitten, niin muodon kuin juuri näiſä ongin Teidän Sieluinne hywä ja meneſtys yhdiſtettynä. Mutta ſitä waſtaan, mikä ilo minulle, ja mikä huwitus minun Sielulleni, jos minä Teiſä ja Teidän täſtälähin ſeurawaiſeſa koko elämäſänne näen ja kuulen Armon edeskäymiſen ja Teidän, minun Lapſeni! totuudeſa waeldawan. Mikä onni ja autuus tämä myös Teille itzelle on, koſka Te JEſuxen omiſtamiſeſa uſkon kautta, nautizette koko Taiwaan omaſa poweſanne. Tätä odottaa tänäpänä HERran Seurakunda Teildä. Ne monet huokauxet ja eſirukouxet, kuin tämä JEſuxen pyhä Lauma, täſä pyhäſä ſiaſa, Teidän edeſtänne, nyt edeskandaa HERran aſtinlaudan juureen, niinkuin wäkiwallalla repiwät Teille Taiwaan Armoo ja ſiunauſta. Kääntäkät ſiis, minun Lapſeni! Koko Teidän ſydämmenne Taiwaan armahtajan puoleen, tänä Teidän uuden liiton Juhlananne, ja men-

gät, JEsuxen kalliin sowinnon silmäilemisesä, uskalluxella, edes Armo istuimen tygö, että Te laupiuden saisitte ja löydäisitte nyt Armon, koska Te apua tarwitzette, jota sieldä Armon kädet kurottawat Teille rakkaasti jakamaan.

Mutta Teidän tulee nyt, Lapsukaiset! itze tunnustaa se pyhä ja kallis usko, johon Te oletta tulleet sidoten welwoitetuxi, koska Te kasteen kautta tulitta ylösotetuxi Jumalan Armo liittoon. Teidän tulee, Petarin neuwon jälken, olla walmit wastamaan, mikä perustus Teidän autuudenne toiwolla on a). Minä tahdon täsä johdattaa Teitä, ja nyt, niisä Pää asialliſimmisa opin kappaleisa, meidän Christin uskosamme, eteenlaskea ne kysymyxet, joihin Teidän tulee, tämän Christillisen Seurakunnan edesä andaa selkiät wastauxet.

Kuuluſtelemuxet.

Lutheruxen selityxet eli wähä Catechismus ja Athanasiuxen Tunnustus ulkoo lukemisesa kuuluſteldiin.

Kysymyxet.

1. Mikä ihmisen paras ja kallein murhen pito, täsä mailmasa, oleman pitä? Sielun autuuden walwominen b).

2. Taitaakos ihminen oman murheensa

a) 1 Pet. 3: 15. b) Matth. 6: 33.

ſa ja omain wehkeittenſä ja toindenſa kautta tulla autuaxi? Ei a).

3. Kuka ihmiſen autuaxi tekee? JEſus Chriſtus b).

4. Miſäs ihmiſen autuus ſeiſoo? Yhdiſtyxeſä ja yſtäwydeſä Jumalan kanſa c).

5. Mikä on tie Jumalan yhdiſtyxeen ja yſtäwyteen tulla? Parannus ja uſko d).

6. Miſä me enſin Jumalan kanſa yhdiſtetään ja Armo liittoon ja Yſtäwyteen hänen kanſanſa ylösotetaan? Pyhäſä Kasteeſa.

7. Mikä Kaſte on? Kaſte ei ole ainoaſtans paljas weſi, mutta on weſi Jumalan ꝛc.

8. Ketäs kaſtettaman pitä? Kaikkia ihmiſiä.

9. Kuka on käſkenyt kaikkia kaſtaa? Itze kasteen Säätäjä JEſus Chriſtus.

10. Kuinga hänen Käſkynſä ja Säätämiſenſä kuuluu? Mengät kaikkeen Mailman ja opettakat kaickea kanſaa, ja kaſtakat heitä nimeen Iſän ja Pojan ja Pyhän Hengen e).

11. Mingätähden kaikki ihmiſet kaſtettaman pitä? Että he tuliſit wihan tilaſta Armon tilaan, kuolemaſta elämään, synniſtä wanhurſkauteen f).

a) Eph. 2: 8. 9. b) Apoſt. Teko-K. 4: 12. Eſ. 43: 11. c) Pſalm. 73: 25, 26. d) Marc. 1: 15. e) Matth. 28: 19. f) Eph. 2: 1. ꝛc.

12. Eikös ihminen ennen kastetta ole Armosa ja sowitettu Jumalan kansa? Ei.

13. Mikä hän ennen kastetta on? Jumalan wihan lapsi eli wikapää Jumalan rangaistuxeen, että hän on synnillä saastutettu.

14. Mixikä hän kasteesa tehdään? Jumalan Armon lapsexi ja ijankaikkisen elämän perillisexi a).

15. Kenengä nimeen kaste toimitettaman pitä? Jumalan, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen b).

16. Ongos Jumala pyhä kolminaisus läsnä ja saapuilla kasteesa? On.

17. Mitä Jumala rakendaa ihmisen kansa kasteesa? Liittoo.

18. Mitä Isä Jumala tekee sille kuin kastetaan? Ottaa lapsexensa ja perillisexensä c).

19. Mitäs Poika tekee? Puhdistaa werellänsä kaikista synnistä d).

20. Jääkö häneen sitten enä mitään syndiä? Jää.

21. Mikä syndi? Perisynnin juuri e).

22. Eikös se duomitze ja kadota händä? Ei, sillä sen duomitzewainen ja kadottawainen woima on kukistettu kasteesa f).

23. Kuinga hän puhdistetaan? Hänen syn-

a) Eph. 2: 1. ꝛc. b) Matth. 28: 19. c) Gal. 3: 26. Rom. 8: 17. d) 1 Joh. 1: 7. Rom. 8: 1, 2. e) Rom. 7: 15-24. f) Rom. 6: 6.

syndinsä annetaan andexi, ja JEsuxen wanhurskaus ja pyhyys tygöluetaan hänelle, niinkuin hänen omansa, uskon kautta a).

24. **Kuinga puhdas hän nyt Jumalan edessä on?** Niinkuin ei hänellä olisi syndiä ollutkan b).

25. **Mitä Pyhä Hengi tekee kasteesa?** Waikuttaa uskon hänen sydämmesänsä ja kaunistaa lahjoillansa c).

26. **Mistä asiasta Pyhä Hengi uskon waikuttaa?** Siittä, että Isä Jumala on ottanut, sen joka kastetaan, Lapsexensa ja Perillisexensä, ja Poika JEsus on puhdistanut hänen werellänsä kaikista synneistä d).

27. **Mitkä Pyhän Hengen lahjat owat?** Kutzuminen, Ylösherättäminen, Ylöswalaiseminen, käändyminen, wastauudesta syndyminen, ja wanhurskaxi tehdyn uudistus.

28. **Kuinga Pyhä Hengi uudistaa?** Että hän Armon tilasa waeldawaiselle andaa armon ja woiman uuteen elämään e).

29. **Kuinga kauwan Jumalan Hengi näitä tekee?** Niinkauwan, kuin ihminen kasteensa liiton rikkomata pitä.

30. **Mitäs ihminen puoleldansa lupaa?** Luopua pois Perkeleestä ja kaikkista hänen menoistansa ja tegoistansa, ja sitä wa-

a) Gal. 3: 27. Es. 61: 10. b) Rom. 8: 1. c) Tit. 3: 5, 6. d) Rom. 8: 16. e) Gal. 4: 6. Col. 3: 10.

ſtaan uſkoa Jumalan Iſän, Pojan ja Pyhän Hengen päälle.

31. **Mitä ymmärretään Perkeleen menoin kanſa?** Mailman ſyndinen turhuus a).

32. **Mitäs ymmärretään Perkeleen tekoin kanſa?** Synnin Orjuus b).

33. **Mitä ihminen näiden kanſa on luwannut tehdä?** Yhnandaa, hyljätä ja jättää.

34. **Mingätähden?** Ei ſiinä ole Jumalan rakkaus, joka ſyndiä rakaſtaa.

35. **Mitä ihminen on luwannut tehdä?** Uſkoa Jumalan, Iſän, Pojan ja Pyhän Hengen päälle.

36. **Mihingä tämä lupaus händä ſitoo?** Kunnioittamaan, kuulemaan, palwelemaan ja rakaſtamaan Jumalata, ja waeldamaan kaikiſa hänen käſkyinſä teiſä nuhteettomaſti.

37. **Taitaako ihminen pitä tämän lupauxenſa?** Taitaa; ſillä Jumala andaa armon ja woiman pitää kaſteen liittoa.

38. **Millä kaſteen liitto rikotaan?** Ehdolliſten ſyndein kautta.

39. **Ongos ſe waaralliſta, että kaſteen liitto rikotaan?** On totiſeſti; ſillä ſen kautta poiſtuhlataan werratoin armo ja autuus c).

40.

a) Rom. 12: 2. b) Joh. 8: 34. c) Marc. 16: 16. d) Jer. 4: 23. Rom. 11: 29.

40. Rikotaango liitto koskaan Jumalan puolelda? Ei; sillä hän on muuttumatoin lupauxisansa, eikä taida katua, mitä hän tekee a).

41. Ongo meillä siittä hywää, että Jumala pitää liiton rikkomata? On.

42. Mikä hywä? Me taidamme uudistaa kasteemme liiton.

43. Mingäkautta se uudistetaa taitaan? Totisen käändymisen ja Parannuxen kautta b).

44. Mikä totinen käändyminen on? Wilpitöin palaaminen synnistä Jumalan tygö, yxiwakaisen synnin tunnon ja murheen, ja eläwän uskon kautta JEsuxen päälle c).

45. Kuinga moninainen käändyminen ja parannus on? Kahtalainen: Iso ja wähä.

46. Mikä iso käändyminen on? Lakata pahasta ja päällensä pukea JEsuxen wanhurskauden ja pyhyden uskon kautta d).

47. Mikä wähä käändyminen on? Jokapäiwäinen edespyrkiminen ja kaswaminen aljetusa sydämmen ja elämän parannuxesa ja uudistuxesa.

48. Kutka Json käändymisen tekemän pitää? Kaikki katumattomat ja uskottomat.

a) Jer. 4: 28. Rom. 11: 29. b) Jlm. K. 2: 5. Hesech. 18: 21. c) Apost. Tek. 26: 18. Es. 55: 7. d) 2 Tim. 2: 19. Apost. Tek. 3: 19.

49. **Kutkas wähää tehdä tarwitzewat?** Katuwaiset ja uskowaiset.

50. **Taitaako ihminen itze käändymisen ja Parannuxen tehdä?** Ei.

51. **Mikä siihen syy on?** Hän on hengelliselä tawalla kuollut.

52. **Mikä on hengellinen kuolema?** Koska ihminen syndein ja epäuskon kautta on poiswierandunut Jumalan armosa ja ystäwydeslä elämiseltä a).

53. **Taitaako ihminen wastaanseisoa käändymistänsä?** Taitaa b).

54. **Millä tawalla?** Osittain suruttomuden, osittain ilkiwallaisuden kautta.

55. **Kuinga suruttomuden kautta?** Ei hän ajattele perään, jos hän on kasteen liiton pitänyt taikka rikkonut, sentähden ei hän myös huoli tietä eikä tiedä, jos hän on wihan tilasa eli armon tilasa, jos hän waeldaa autuuden eli kadotuxen tietä, ja tulee niin muodon häpiään, ratki surutoinna ollesansa c).

56. **Kuinga hän ilkiwallaisuden kautta wastaan seisoo?** Ettei hän ole kuuliainen Jumalan kutzuwaiselle äänelle d).

57.

a) Esaj. 59: 2. Eph. 4: 18. b) Apost. Tek. 7: 51. c) Esaj. 44: 19. Hos. 5: 4. Esaj. 45: 24. Job. 8: 22. d) Matth. 22: 5. Jer. 44: 16.

57. Mihingä Jumala händä kutzuu? Parannuxeen a).

58. Kuinga hän wielä ilkiwallaisuden kautta wastaan seisoo? Ei hän anna Jumalan kurituxen pakottaa händänsä parannuxeen.

59. Mitäs hän tekee, koska Jumala kurittaa händä parannuxexi? Kowenduu kurituxen alla eikä tahdo kääntä itzeensä b).

60. Kuinga hän wielä ilkiwallaisuden kautta wastaan seisoo? Ei hän anna Jumalan hywyden wetää händänsä parannuxeen.

61. Kuingas hän täsä tekee? Paaduttaa sydämmensä ja pysyy katumattomudessansa, ja niin kartuttaa päällensä wihaa wihan päiwänä c).

62. Kukas Parannuxen waikuttaa? Jumala Pyhä Hengi.

63. Mitten wälikappalden kautta? Autuuden wälikappalden, Jumalan p. Sanan ja Sacramentein kautta.

64. Mikä on Jumalan Sana? Jumalan ilmoitettu tahto ja neuwo meidän autuudestamme.

65. Kuinga moninainen on Jumalan Sana? Kahtalainen; Lain ja Ewangeliumin Sana.

a) Matth. 9: 13. b) Jer. 5: 3. c) Rom. 2: 45.

66. Mitä Laki opettaa? Mitä meidän pitää tekemän ja jättämän.

67. Mitä Ewangeliumi opettaa? Mitä meidän pitää uskoman.

68. Kuinga monda kappaletta on totiſesa Parannuxesa? Kaxi; 1:xi Totinen suru ja katumus tehtyin syndein ylitze. 2:xi Eläwä usko Jumalan armohon, syndein andexi saamiſesta, JEſuxen ansion tähden a).

69. Mistä synnin tundo ja katumus tulee? Jumalan Laista b).

70. Mistä usko tulee? Ewangeliumin suloiſista armo lupauxiſta c).

71. Kuinga me synnin Laista tunnemme? Koska me, Pyhän Hengen walosa, Lain Kirkkaudesa, wisusti tutkimme kaikkea elämätämme, ajatuxiamme, puheitamme ja töitämme, jos ne yhteensopiwat Jumalan Lain käskyin ja kieldoin kansa eli ei, niin ilmanduu täsä rikoxet ja puutoxet meisä d).

72. Mikä syndi on? Poispoikkemus Jumalan Laista e).

73. Kuinga monella tawalla Jumalan Laista poispoiketaan? Kahdella; Pahan tekemiſellä ja hywän jättämiſellä f).

74.

a) Marc. 1: 15. Apoſt. Tek. 20: 21. b) Rom. 3: 20. c) Rom. 1: 16. d) Rom. 3: 12. Jac. 3: 2. e) 1 Joh. 3: 4. f) Matth. 7: 19. Jac. 4: 17.

74. Kuinga moninainen on syndi? Kahtalainen; Perisyndi ja Tekosyndi.

75. Mikä Perisyndi on? Kansamme syndynyt turmeldu luondo ja paha halu a).

76. Ongos ihminen turmeldu Perisynnin kautta? On; Ruumiin ja Sielun puolesta.

77. Kuinga Sielun puolesta? Ymmärrys on sowaistu ja pimitettu, ja tahto on kangiaxi ja wastahakoisexi tullut b).

78. Misä ymmärys pimitetty on? Jumalan tundemisesa ja hänen tahtonsa tietämisesä c).

79. Misäs tahto on kangia ja wastahakoinen? Jumalan tahdon tekemisesä d).

80. Mistäs me tiedämme, että ruumis on turmeldu? Kaikkinaisista kiwuista, sairauxista, waiwoista, wastoinkäymisistä, wäsymisestä ja wihdoin kuolemasta e).

81. Pääseekö ihminen täsä elämäsä wapaaxi Perisynnistä? Ei f).

82. Pääseekö hän koskaan? Pääsee.

83. Koska? Kuolemasa g).

84. Pääseekö kuolemasa kaikki ihmiset? Ei.

85. Kutkas ne owat, jotka pääsewät? Ne,

a) 1 Mos. K. 8: 21. b) Eph. 4: 18. Rom. 8: 7. c) Gal. 4: 8. 1 Cor. 2: 14. d) Esaj. 42: 24. e) 5 Mos. K. 28: 15. ꝛc. Rom. 5: 12. f) Ebr. 12: 1. g) 2 Tim. 4: 18.

Ne, jotka autuallisella hetkellä, uskosa JEsuxen päälle, erjäwät mailmasta a).

86. Kuhunga heidän Perisyndinsä on joutunut? Se on andexi annettu ja he, uskosa puetettu JEsuxen wanhurskauteen ja pyhyteen, owat puhtaat ja autuaat ijankaikkisesti b).

87. Kuhunga uskottomain syndi joutuu? Se seuraa heitä ijankaikkisuteen.

88. Mikä se heille siellä on? Kalwawainen mato ja poltawainen tuli c).

89. Ongo Perisyndi alallansa ihmisesä? Ei.

90. Misäs se osottaa itzensä? Pahoisa himoisa ja haluisa d).

91. Ongos pahat himot ja halut itze Perisyndi? Ei.

92. Mitkäs ne owat? Tekosynnin ensimmäiset liikutuxet ja idut e).

93. Mitä niiden kansa tehtämän pitä? Upotettaman ja kuoletettaman f).

94. Mingä kautta? Jokapäiwäisen katumuxen ja parannuxen kautta.

95. Kutka sitä tekewät? Katuwaiset ja uskowaiset.

96.

a) 2 Tim. 4: 7, 8. Matth. 10: 22. b) Rom. 8: 1. Rom. 4: 7, 8. 1 Cor. 15: 40-44. c) Esaj. 66: 24. d) Gal. 5: 17. e) Jac. 1: 14, 15. f) Col. 3: 5. Gal. 5: 24.

96. Taitawatko he tämän tehdä omilla woimillansa? Ei.

97. Mistäs he woiman saawat? JEsuxelda Christuxelda, uskon yhteydeså olleſansa hänen kanſansa a).

98. Mikä Tekoſyndi on? Kaikki se paha, kuin me ajattelemme, puhumme ja teemme Jumalata, itziämme ja Lähimmäistämme wastaan b).

99. Mikä tähän meitä yllyttää? Periſyndi.

100. Kuinga moninainen on Tekoſyndi? Kahtalainen; Ehdon- ja Heikoudenſyndi.

101. Mikä Ehdon-ſyndi on? Kaikki se paha, kuin ihminen tekee tiedollanſa, tahdollanſa ja hywällä ſuoſtumiſellanſa, ilman katumuſta ja lakkamuſta c).

102. Kutka näin ſyndiä tekewät? Kaikki ſuruttomat ja uskottomat.

103. Mikä heikouden-ſyndi on? Kaikki ſenkaldainen wika ja erhehdys, kuin totiſeſa synnin wihamiſeſa, tietämättömydeſtä, huomaitzemata ja pikaiſudeſta tehdään, jonga päälle ſeuraa katumus ja lakkamus d).

104. Kutka näin ſyndiä tekewät? Kaikki katuwaiſet ja uskowaiſet.

105. Kukiſtaako Heikouden ſynnit armon

a) Phil. 4: 13. b) Matth. 15: 19. c) Joh. 8: 34. Rom. 6: 12-15. d) 1 Joh. 3: 9.

mon tilan? Ei suingan; sillä sitten ei olisi armosa seisominen mahdollinen, waan alinomainen langemus ja nouseminen, joka ei niin ole a).

106. **Tekewätkö uskottomat koskaan Heikouden syndeja?** Ei; sillä niinkauwan kuin Pää syndi, Epäusko, heisä on hallitzewainen, niin owat kaikki heidän syndinsä Ehdon synnit b).

107. **Mikä Epäusko on?** JEsuxen ja hänen ansionsa hyljäminen, katumattomudesa, ja kylmyys händä kohtaan c).

108. **Mitä synnit ansaitzewat?** Rangaistuxet.

109. **Kuinga moninaiset rangaistuxet?** Kahtalaiset; ajalliset ja ijankaikkiset d).

110. **Kuinga monenkaldaiset ajalliset rangaistuxet owat?** Kahtalaiset; ruumilliset ja hengelliset.

111. **Mitkä ne ruumilliset owat?** Kaikkinaiset meidän ruumillista elämätämme liikuttawat waiwat, kiwut, onnettomudet, yhteiset ja erinäiset, ja wihdoin ajaallinen kuolema e).

112. **Mitkä ne hengelliset rangaistuxet owat?** Jumalan wiha; hänen armonsa

a) Rom. 8: 1. b) Tit. 1: 15. c) Luc. 7: 30. Matth. 23: 37. d) Hesech. 5: 12. 17. e) Hesech. 14: 21. 5 Mos. K. 23: 15. ꝛc.

ſa poiswetäminen; laſkeminen häijyyn mieleen ja paatumuxen duomioon a).

113. Paaduttaako Jumala ihmiſen? Ei ſuingan; waan syndi, jota hän tekee b).

114. Mitkä ijankaikkiſet rangaiſtuxet owat? Ijankaikkinen piina ja kipu helwetiſsä c).

115. Miſsä helwetin kadotus ſeiſoo? Kaiken pahan omiſtuxeſa ja nautinnoſa ja kaiken hywän kaipauxeſa ja puutteeſa d).

116. Rangaiſeeko Jumala katumattomat näillä rangaiſtuxella? Rangaiſee totiſeſti, jos ei totinen Katumus ja Parannus wälille tule e).

117. Rangaiſtaangos uſkowaiſet? Ei.

118. Mikä ſen tekee, ettei he rangaiſta? JEſuxen anſio, jonga he katumuxeſa uſkolla waſtaanottawat ja itzellenſä omiſtawat f).

119. Tarwitzemmekos me JEſuxen Anſioo? Tarwitzemme.

120. Mingä tähden? Synnin tähden g).

121.

a) Joh. 3: 36. Rom. 2: 5, 8, 9. Rom. 1: 24, 28. 1 Sam. 5: 6. b) Ebr. 3: 13. c) Job. 24: 19. Matth. 25: 41, 46. d) Eſaj. 66: 24. Matth. 8: 12. Jlm. K. 14: 10, 11. e) Marc. 16: 16. Joh. 3: 36. N:o 276. w. 10. f) Rom. 8: 1. 1 Joh. 1: 7. g) Matth. 1: 12. 1 Joh. 2: 1, 2.

121. Tarwitzemmeko me tundee syndimme? Tarwitzemme; sillä ei JEsuxen ansio tule meille muutoin tarwittawaxi a).

122. Kuinga synnit tunnettaman pitä? Eläwästi.

123. Mikä on eläwä synnin tundo? Koska ihminen surulla ja murheella pelwolla ja hämmästyxellä wihalla ja kauhistuxella tundee syndinsä ja hyljää ne b).

124. Waaditaanko synnin tunnustusta? Waaditaan c).

125. Kenengä edessä syndejä tunnustettaman pitää? Jumalan, Rippi-Isän ja Lähimmäisen edessä.

126. Kutka synnit Jumalan edessä tunnustettaman pitä? Kaikki synnit.

127. Olemmekos me Jumalan edessä wikapäät kaikkiin syndein? Olemme; ehkä ei itze harjoituxen suhteen, niin kuitengin syndein asumisen ja siemenden suhteen d).

128. Mingä tähden? Meissä kaikissa on Perisynnin turmellus, joka aina kuohuttaa kaikkenaista pahaa e).

129. Mitkä synnit meidän tulee tunnustaa Rippi Isän edessä? Ne, kuin me tiedäm-

a) Jer. 3: 13. b) Psalm. 51: 5. 38: 19 Esr. 9: 6. Jer. Wal. W. 5: 16. 2 Cor. 7: 10. c) Psalm. 32: 5. 1 Joh. 1: 9. Jac. 5: 16. Sanant. K. 28: 13. d) Job. 15: 14, 15, 16. e) Rom. 7: 17, 18.

tiedämme ja tunnemme meidän sydämmesämme ja omaa tundoo waiwawat.

130. Mingätähden näitä pitä tunnustaman Rippi Isän edeſä? Että hänellä olis tila opettaa ja neuwoa meitä ja ojendaa oikialle tielle.

131. Taidammekos me Opettajalle ilmoittaa ne waaralliſimmatkin synnit? Taidamme kahdenkeſkin, ſillä Pappi on wiraaſanſa, hengen rikoxen haaſtolla, kielty, tunnuſtawaiſta perſonaa, kellengän ilmoittamaſta.

132. Mitkä synnit meidän pitä tunnuſtaman Lähimmäiſemme edeſä? Ne, kuin händä waſtaan tehtyt owat a).

133. Kuikaſta ne owat? Jos ſinä olet ollut kowakorwainen, uſkomatoin, laiſka, wihainen, rietas puheiſas taikka töiſäs. Jos ſinä olet muiden mielen rikkonut puheilla taikka töillä; waraſtanut, walhedellut, eli lugunpitämättömydeſtä tehnyt jotakin wahingota, ja toiſen oman turmellut.

134. Tarwitzemmeko me katua ſyndejämme? Tarwitzemme.

135. Mitä syndejämme? Kaikkia.

136. Kuinga niitä kaduttaman pitä? Meidän mielemme pitä olla paha, että me olemme ſyndiä tehneet, ſoiſimme ſydämmeſtä, et-

a) Luc. 17: 4. Matth. 5: 23, 24, 25.

temme oliſi ſyndiä tehneetkän ja tahdomme täſtälähin lakata ja lakkaamme ſynniſtä a).

137. Mikäs ſe oikia synnin murhe on? Mielikarwaus ſen ylitze, että ſe armollinen Jumala on wihoitettu b).

138. Wieläkö ſe ihminen, kuin syndinſä eläwäſti tundee, niitä katuu ja murhehtii, ſitten syndiä ehdolla tekee? Ei ſuingan, waan hän poispalajaa ja lakkaa pahaſta ja noudattaa hywää c).

139. Mikä ſe paha on, joſta hän poispalajaa ja lakkaa? Synnin rakkauus ja synnin harjoitus.

140. Mikä nyt synnin rakkauden ſiaan tulee? Wiha syndiä waſtaan d).

141. Miſä syndiä wihattaman pitä? Sydämmeſä.

142. Mingätähden ſydämmeſä? Sentähden, että ſe aſuu ſiellä ja wiettelee ja wetää pahuteen e).

143. Eikös syndi koko ihmiſeſä Aſu? Aſuu kyllä, mutta ſydämmeſä on lähde ja juuri f).

144. Mikäs synnin harjoituxen ſiaan tulee? Jumaliſuden harjoitus.

145. Kuinga hän Jumaliſuutta harjoittaa?

a) Jer. Wal. 5: 16. 2 Cor. 7: 10. b) Pſalm. 38: 19. c) Eſaj. 1: 16, 17. Pſalm. 34: 15. d) Rom. 12: 9. Amos 5: 15. e) Rom. 7: 17-24. f) Matth. 15: 19.

taa? Sillä tawalla, että hän kaiken synnin wihamiesa ja karttamiesa, waeldaa kaikisa Jumalan käskyisä, pyhityxen tiellä, rakkaudesa ja wilpittömydesä a).

146. **Pääsemmekö me synnin rangaistuxista ilman sowindoo ja andexi andamusta?** Emme; sillä ilman wälille tullutta sowindota ja andexi andamusta ei taida Jumalan wanhurskaus jättää syndejä rangaisemata b).

147. **Taidammekos me itze sowittaa syndimme?** Emme c).

148. **Keneldäs me sowinnon saamme?** JEsuxelda Christuxelda d).

149. **Ongos JEsus sowittanut meidän syndimme?** On e).

150. **Millä hän ne sowitti?** Pyhällä ja kalliilla werellänsä, wiattomalla piinallansa ja kuolemallansa.

151. **Andaako Jumala JEsuxen sowinnon tähden meille syndimme andexi?** Andaa, jos me sen eläwällä uskolla omistamme itzellemme f).

152. **Ongo meillä usko itzestämme?** Ei.

153. **Kukas sen waikuttaa?** Jumala g).

a) Psalm. 119: 1, 2. b) Rom. 3: 24-26. c) Psalm. 49: 8, 9. d) 1 Joh. 2: 1, 2. e) Es. 53: 4, 5, 6. f) Apost. Tek. 5: 31. 10: 43. g) Eph. 1: 19. Col. 2: 12.

154. Mingä wälikappaleen kautta? Ewangeliumin Sanan kautta a).

155. Mitä Sielu sitten uskoo? Että Jumala, armostansa, JEsuxen tähden, hänelle, kaikki hänen syndinsä andexi andaa.

156. Mikä oikia usko on? JEsuxen ja koko hänen ansionsa wastaanottaminen, ja armolupauxisa itzellensä omistaminen, katuwaisella sydämmellä b).

157. Mingäkaldaisesa sydämmesä Jumala tämän uskon waikuttaa? Ainoastans katuwaisesa sydämmesä c).

158. Kuinga monda osaa uskosa on? Kolme; Tieto, Suostumus ja Luottamus.

159. Tarwitaangos uskoon tietoo? Tarwitan d).

160. Mistä asioista? Autuuden asioista.

161. Mitäs autuuteen tietä tarwitaan? 1:xi Jumalan Armo ja Laupius. 2:xi JEsuxen kallis ansio. 3:xi Se järjestys, josa Pyhä Hengi meitä osallisexi tekee Jumalan Armosta ja JEsuxen kalliista ansiosta.

162. Mistä tämä tieto saada taitaan? Jumalan pyhästä Sanasta e).

163. Mingälainen se tieto oleman pitää? Eläwä f).

164.

a) Rom. 1: 16. b) Joh. 1: 12. Gal. 2: 20. c) Psalm 51: 19. 34: 19. Esaj. 66: 2. d) Rom. 10: 14. 2 Pet. 1: 19. e) Psalm. 119: 105, 130. f) Eph. 1: 17-19.

164. **Mingäkaldainen se eläwä tieto on?** Se liikuttaa, käändää ja parandaa a).

165. **Mikä on autuuden järjestys?** Tehkät Parannus ja uskokat Ewangeliumi b).

166. **Kuka tämän meille neuwonut on?** JEsus Christus, Prophetalliseen wirkaansa astuisa.

167. **Mikä uskon toinen osa, Suostumus, on?** Yhden katuwaisen sielun eläwä wakutus Jumalan p. Sanan ja yhteisten armo lupausten totuudesta, ja että ne juuri hänen autuudexensa erinomattain annetut owat; näiden lupausten omistaminen ja näisä sydämmen rakkaudella ja huwituxella waeldaminen c).

168. **Mikäs uskon kolmas osa, Luottamus, on?** JEsuxen perään halawaisen ja ikäwöitzewäisen sydämmen awaminen JEsusta wastaanottamaan ja lewäminen JEsuxesa d).

169. **Koska ihminen sydämmensä awaa JEsuxelle?** Silloin, koska, katumuxesa, eläwä tarwe ja kurottawa halu JEsuxen perään, ylöskäy, armo lupausten kirkastumisen kautta, hänen sielusansa e).

a) 1 Theß. 2: 13. b) Marc. 1: 15. c) Joh. 17: 17. Psalm. 119: 14. ꝛc. d) Matth. 5: 6. Apost. Tek. 16: 14. Ebr. 11: 1. e) Psalm. 42: 2. N:o 134. w. 2, 3. 107. w. 5.

170. Mitäs ihminen silloin tekee, koska hän syndiä rakastaa ja harjoittaa? Sulkee sydämmensä JEsuxelle ja pitää awoinna Perkelelle a).

171. Misä JEsus silloin on? Seisoo sydämmen owella ja kolkuttaa b).

172. Mingäkautta? Kutzuwaisen armonsa kautta Sanasa c).

173. Kuhunga hän ihmistä kutzuu? Luonnon onnettomasta tilasta, armon autualiseen tilaan, ja kuolemasta, elämään d).

174. Misäs Saatanas on? Sydämmesä waikuttaa kaikkea pahaa e).

175. Taitaako yxi uskowainen sielu itze tietä, että hän on uskosa ja että JEsus asuu hänen sydämmesänsä? Taitaa totiseſti f).

176. Ongos se hänelle tarpelliſta tietä? On, sillä muutoin taidais hän tulla petetyxi wäärillä luulloilla yhdeſä niin kalliisa asiasa.

177. Miſtäs hän sen tietää ja koetella taitaa? Niistä asioista, kuin uskon edellä käywät, uskon tekewät ja uskoa seurawat.

178. Mikä asiat uskon edellä käywät? Totinen katumus ja lakkamus synniſtä g).

179.

a) Pſalm. 101: 4. Sananl. K. 16: 5. Eph. 2: 2. b) Ilm. K. 3: 20. c) Apoſt. Tek. 14: 15. d) Apoſt. Tek. 26: 17, 18. e) Eph. 2: 2. Joh. 8: 44. f) 2 Tim. 1: 12. g) Apoſt. Tek. 3: 19.

179. Mikä usko on? Katzo wastaus 156 kysym.

180. Mikäs uskoo seuraa? Rakkaus Jumalata ja Lähimmäistä kohtaan a).

181. Kuinga Jumalata rakastaman pitä? Ylitze kaikkia kappalita; kaikesta sydämmestä, sielusta, mielestä ja woimasta b).

182. Mistä me tiedämme, että me rakastamme Jumalata? Siittä, että me pidämme hänen käskynsä c).

183. Kuingas Lähimmäistä rakastaman pitä? Niinkuin itze meitämme d).

184. Mistä me tiedämme, että me rakastamme Lähimmäistämme? Siittä, että meidän mielemme on niin hywä Lähimmäisemme onnesta ja menestyxestä, kuin omastakin, ja sitä wastan niin paha hänen wahingostansa ja onnettomudestansa, kuin omastakin e).

185. Kuka on meidän Lähimmäisemme? Kaikki ihmiset.

186. Pitääkö meidän näin kaikkia ihmisiä rakastaman? Pitää kaiketi.

187. Taitaako kaikki ihmiset näin rakastaa? Ei.

188. Kutka ne owat, kuin oikein rak-

a) Gal. 5: 6. N:o 225: w. 8. b) Matth. 22: 37. c) 1 Joh. 5: 3. d) Matth. 22: 39. e) 1 Cor. 13: 4-8.

kautta harjoittaa taitawat? Katuwaiset ja uskowaiset.

189. Kuinga uskowaiset tätä tekewät? JEsuxen heidän Ystäwänsä rakkauden woimasa ja waikutuxesa a).

190. Eikö he omalla woimallansa taida rakastaa? Ei.

191. Mistä me sen tiedämme? JEsus sanoo: ilman minuta ette woi mitään tehdä; mutta joka pysyy minusa ja minä hänessä hän kandaa paljon hedelmitä b).

192. Millä mielellä he rakkautta harjoittawat? Heillä on Christuxen mieli ja eläwät, niinkuin hängin eli c).

193. Ongo tainkaidainen Sielu jo kasteen liiton uudistanut ja armon tilaan tullut? On.

194. Taitaako hän armosta poislangeta? Taitaa d).

195. Mingä kautta? Walwomattomuuden ja ehdolliſten syndein kautta e).

196. Mitä yhden armo lapsen tarwitze tehdä, ettei hän langeisi armosta? Walwoman ja rukoileman, ettei hän langeisi ehdolliſiin syndein f).

197. Mingä ylitze hänen walwoman pitää?

a) 2 Cor. 5: 14. Phil. 4: 13. b) Joh. 15: 5. c) Phil. 2: 5. 1 Joh. 2: 6. d) 2 Pet. 2: 20. e) Matth. 26: 41. Ebr. 12: 15. f) Luc. 21: 36.

pitää? Liha, ja Hengen liikutuſten ylitze a).

198. Mitä liha waikuttaa? Pahaa b).

199. Mitä Hengi waikuttaa? Hywää c).

200. Mitäs Liha liikutuſten kanſa tehtämän pitä? Upotettaman ja kuoletettaman d).

201. Mingä kautta? Jokapäiwäiſen katumuxen ja parannuxen kautta.

202. Mitäs Hengen liikutuſten kanſa tehtämän pitä? Niiden pitä andaman ſaada liſändyä ja kaſwaa, tygö ottaman niiſä, ja harjoittaman niitä e).

203. Aſuwatko nämät molemmat, Liha- ja Hengen liikutuxet, yhtä haawa ihmiſeſä? Aſuwat f).

204. Mitä hän ennen kaikkia rukoilee? Uſkon liſämiſtä ja uſkoſa loppuun aſti wahwana pyſymiſtä g).

205. Ongos meillä uſkon wahwiſtuxen wälikappalda? On.

206. Mikä ſe on? HERran p. Ehtoollinen.

207. Kuka ſen aſettanut on? JEſus meidän Wapahtajamme h).

a) Gal. 5: 16, 17. b) Syr. 17: 18. Gal. 5: 19-21. c) Gal. 5: 22, 23. d) Rom. 8: 13. Col. 3: 5, 6. e) Eph. 4: 15. Gal. 5: 16. 2 Pet. 1: 5-8. f) Gal. 5: 17. g) Luc. 17: 5. N:o 262. w. 4. h) 1 Cor. 11: 23. ꝛc.

208. Koska? Sinä yönä, jona hän petettiin a).

209. Kuka JEsuxen petti? Judas Ischarjoth.

210. Kuka se oli? Yxi hänen Opetuslapsistansa.

211. Millä hän hänen petti? Suunandamisella b).

212. Kenelle JEsus sääsi Pyhän Ehtoolliſen? Christityille.

213. Kutka ne Christityt owat? Kaikki, kuin uskowat JEsuxen päälle, rakastawat händä ja seurawat händä opisa, elämäsä ja kärsimisesä c).

214. Owatkos ne kaikki tainkaldaisia, kuin käywät JEsuxen Ehtoolliſella? Ei.

215. Mistä me sen tiedämme? Heidän julkisista pahoista synnin töistänsä, jotka osottawat, ettei he usko JEsuxen päälle, ei rakasta händä, eikä seuraa opisa, elämäsä ja kärsimisesä d).

216. Owatkos tainkaldaiset Christityitä? Ei e).

217. Mixikä he Raamatusa kutzutaan? Christikunnan häpiä pilkaixi, äpäreixi, ohdatkeixi, orjantappuroixi ja Perkeleen lapsixi f).

a) 1 Cor. 11: 23. b) Luc. 22: 47, 48. c) Joh. 3: 18, 36. 14: 23. Luc. 14: 27. d) Matth. 7: 16-20. e) Jim. K. 3: 1. f) 5 Mos. K.

218. Ongo JEſus näille ſäätänyt Pyhän Ehtoolliſen? Ei.

219. Mingä tähden heitä ſinne pääſteetään? JEſuxen Sanan ja Eſimerkin jälkeen.

220. Kuinga JEſus ſanoo? Andakat ohdatket kaſwaa elon aikaan aſti a).

221. Miſä hän Eſimerkin näytti? Judas Iſcharjothiſa b).

222. Mitä JEſus teki hänen kanſanſa? Neuwoi ja waroitti, ja andoi HERran Ehtoolliſen b).

223. Mitä warten ſaldii JEſus näiden p. Ehtoolliſella käydä? Että heillä olis tila ja aika tehdä parannuſta, ja pääſtä ſynnin ja Saatanan pauloiſta c).

224. Mitä me ſaamme pyhäſä Ehtoolliſeſa? Meidän HERramme JEſuxen totiſen ruumiin ja weren, kokonanſa, Leiwäſä ja wiinaſa, Leiwän ja wiinan alla, ja ynnä Leiwän ja wiinan kanſa d).

225. Muuttuuko Leipä ja wiina JEſuxen ruumiixi ja werexi? Ei.

226. Merkitzeekö ſe? Ei.

227. Ongos ſe yhdiſtetty? On.

228. Ammärrämekö me ſen yhdiſtyxen muo-

32: 5. Ebr. 12: 8. Matth. 13: 25. ꝛc. Eſai. 27: 4. 1 Joh. 3: 10.

a) Matth. 13: 30. b) Luc. 22: 21, 22. Matth. 26: 21. ꝛc. c) 2 Tim. 2: 25, 26. d) 1 Cor. 10: 16.

muodon? Emme; sillä se on yxi niistä suuristä Jumalisuuden salaisuxista.

229. Kuingas se tapahtuu? Ylönluonnollisella ja tutkistelemattomalla tawalla.

230. Ongo se tosi? On.

231. Mistä me sen todexi tiedämme? Sen on totuuden suu, JEsus itze, sanonut.

232. Kuinga hän sanoo? Ottakat ja syökät: Tämä on minun Ruumiini. Ottakat ja juokat: Tämä on minun wereni a).

233. Kuinga monenkaldainen on se syöminen ja juominen, kuin tapahtuu HERran Ehtoolliseſa? Kahtalainen; Sacramentillinen ja hengellinen.

234. Mikä on hengellinen? Koska JEsuxen ruumis ja weri uskolla wastan otetaan ja sielulle omistetaan b).

235. Mikä Sacramentillinen on? Koska niin pahat kuin hywätkin, Ehtoolliseſa, osallisexi tulewat leiwän ja wiinan alla ja kanßa JEsuxen ruumiista ja wereſtä.

236. Kuinga monenlaisia Ehtoolliſen wieraita on? Kahtalaisia; Mahdollisia ja mahdottomia.

237. Kutka owat mahdolliset wieraat? Katuwaiset ja uskowaiset.

238. Kutkas mahdottomat owat? Katumattomat ja uskottomat.

239.

a) Matth. 26: 26–28. b) Joh. 6: 47–51.

239. Tulewatkos kaikki wierat näistä kahdenlaisesta syömisestä ja juomisesta osalliseri? Ei.

240. Mistä mahdolliset tulewat? Molemmista.

241. Tulewatkos he ulkona Ehtoollisesta kummastakan osalliseri? Tulewat hengellisestä a).

242. Kuinga usein? Alati.

243. Mistäs mahdottomat wierat tulewat osalliseri? Sacramentillisestä.

244. Jääkös hengellinen heildä pois? Jää.

245. Mingä tähden? Ei heillä ole uskoa.

246. Tulewatko he JEsuxen ruumiista ja wereste osalliseri? Tulewat, Sacramentillisesti.

247. Ongo heillä siitä hywää? Ei.

248. Ongo wahingo? On.

249. Mikä wahingo? He tulewat wikapääxi JEsuxen ruumiiseen ja wereen; syöwät ja juowat itzellen. Duomion ja kadotuxen b).

250. Mitä hywää mahdollisilla wierailla on Ehtoollisesta? 1:xi Tulee heidän uskonsa wahwistetuxi, ja he wakutetuxi syndein andexi saamisesta. 2:xi Tulewat he likemmin yhdistetyxi Christuxen kansa, niin että hän on heisä ja he häneså. 3:xi Saawat

a) Joh. 6: 35. b) 1 Cor. 11: 27, 29.

wat uudet woimat, waeldaa autuuden kaitaa tietä nuhteettomasti. 4:xi Tulewat wakutetuxi ylösnousemiesta ijankaikkiseen elämään a).

251. Mikä on meidän welwolliſuudemme, aina, koska me menemme JEſuxen Ehtoolliſelle? Sielumme tilan koetteleminen b).

252. Mitä meidän koetteleman pitä? Jos me olemme mahdolliſet, taikka mahdottomat.

253. Miſtä me tiedämme, jos me olemme mahdolliſet Ehtoolliſen wierat? Jos me olemme katuwaiſet ja uſkowaiſet.

254. Miſtä me tiedämme, jos me olemme katuwaiſet? Jos meidän mielemme on paha, että me olemme syndiä tehneet, ſoiſimme, ettemme oliſi syndiä tehneetkän, tahdomme täſtälähin lakata ja lakkaamme synniſtä.

255. Miſtäs me tiedämme, että me olemme uſkowaiſet? Siittä, että me rakaſtamme Jumalata ja Lähimmäiſtämme, ja pidämme Jumalan käſkyt.

256. Miſtä yxi mahdotoin wieras taitaa tietä, että hän mahdotoin on? Siittä, ettei hän ole katuwainen eikä uſkowainen.

257. Miſtä hän tietää, että hän on katumatoin? Siittä, ettei hänen mielenſä ole paha

a) Joh. 6: 56. 15: 5. Gal. 2: 20. b) 1 Cor. 11: 28. Pſalm. 139: 23, 24.

paha ſen ylitze, että hän on ſyndiä tehnyt, waan iloitzee ja riemuitzee ſynneiſänſä, edespyrkii niiſä ja kerſkaa ja kehuu niitä a).

258. Miſtä hän tietää, että hän uſkotoin on? Siittä, ettei hän rakaſta Jumalata eikä Lähimmäiſtänſä, eikä pidä Jumalan käſkyjä b).

259. Mitäs hän tekee? Wihaa Jumalata ja Lähimmäiſtänſä ja tekee ſyndiä Jumalan käſkyjä waſtaan c).

260. Kuinga meidän HERran Ehtoolliſelle itziämme walmiſtaman pitä? Kahdella tawalla; ſiſälliſeſti ja ulkonaiſeſti.

261. Mikä ſe ulkonainen walmiſtus on? Paaſtota ja ruumilliſeſti itziänſä walmiſtaa, on kyllä hywä ja ulkonainen tapa.

262. Mikäs ſiſällinen walmiſtus on? Lakata pahaſta ja uſkolla itzellens omiſtaa JEſuxen wanhurſkauden ja pyhyden d).

263. Tarwitzemmekos me JEſuxen wanhurſkautta ja pyhyyttä? Tarwitzemme totiſeſti.

264. Mitä JEſuxen wanhurſkauden kanſa ymmärretään? JEſuxen täydellinen ſowindo ja maxo meidän ſyndeimme edeſtä e).

265.

a) Sananl. K. 2: 14. Eſaj. 3: 9. Pſalm. 59: 13. b) Eſaj. 24: 5. c) Joh. 3: 20. d) Eſaj. 1: 16, 17. Rom. 13: 12-14. e) Ebr. 9: 12. 28. Pſalm. 69: 5.

265. Mitäs JEsuxen pyhyyden kansa ymmärretään? JEsuxen wiatoin ja täydellinen kuuliaisuus Jsän Tahdolle hamaan kuolemaan asti a).

266. Mitä hywää meille tästä JEsuxen kuuliaisuudesta on? Sen itze wirheettömän JEsuxen koko kärsiminen tulee meille autuudexi; niin muodon kuin ei hän tarwinnut, niinkuin synnitöin, itze tähtensä mitään tehdä ja kärsiä b).

267. Mikä hywä tästä kaikesta meille tygölange? Erinomattain kahtalainen hywä; kaiken synnin ja pahuuden poisottaminen ja kaiken Jumalan armon ja ystäwyyden toimittaminen c).

268. Pitääkö Ripille mendämän ennen HERran Ehtoollista? Pitää.

269. Mitä warten ripille mennään? Syndejä tunnustamaan ja niiden andexi saamiseksi wakutetuxi tulemaan.

270. Tunnustawatkos Ripisä kaikki syndinsä? Ei oikein.

271. Kutka ne owat, jotka ei oikein tunnusta? Ne, kuin ei tunnekan syndejänsä.

272. Kutka ne owat? Jotka ei ole paremmat sieldä tulduansa, kuin sinne mendyänsäkän.

273.

a) Esaj. 50: 5, 6. Matth. 5: 17. Phil. 2: 8. Rom. 5: 19. b) Ebr. 7: 24-26. 4: 15. c) Joh. 3: 16. Rom. 5: 10. ꝛc.

273. **Käykös siellä semmoista?** Käy.

274. **Ongo niillä hywää Ripillä käymiseſtä?** Ei.

275. **Ongos wahingoo?** On.

276. **Mikä wahingo?** He tulewat ſidoluxi heidän syndeinſä, ja ne jäämät heidän oman päänſä päälle, jotka wajottawat heidän myös ijankaikkiſeen kadotuxeen.

277. **Kutkas Ripiſä syndein andexi ſaamiſeſta wakutetaan?** Syndejänſä katuwaiſet ja uſkowaiſet.

278. **Kuka synnit andexi andaa?** Jumala a).

279. **Kukas katuwaiſille ja uſkowaiſille tämän andexi ſaamiſen wißeyden juliſtaa?** Rippi Iſä, Jumalan puoleſta b).

280. **Kuka tämän käſkyn on andanut Saarna wiraalle?** JEſus Chriſtus.

281. **Mitkä synnit Saarnamies heille andexi annetuxi wakuttaa?** Kaikki synnit.

282. **Millä tawalla?** Hän juliſtaa ja tygs ſanoo heille ſen andexi andamiſen, kuin Jumalan armon duomioſa heille jo uuden syndymiſen ja wanhurſkaxi tekemiſen hetkenä

D

a) Pſalm. 130: 4. b) 1 Cor. 3: 9. 4: 1. 2 Cor. 5: 20.

nä tapahtunut on, ja wißeyttää heidän rauhattoman omantundonsa täſtä aſiaſta a).

283. **Eikös Kippi Jſä katumattomille ſaa ſyndein anderi andamuſta juliſtaa?** Ei; ſillä ei hänellä ole lupaa eikä käſkyä ſihen b).

284. **Oliſkos ſillä mitään woimaa?** Ei.

285. **Ongo katuwaiſilla ſynnin pääſtöſtä hywää?** On.

286. **Mikä hywä?** He tulewat pääſtetyxi ſynnin ſiteiſtä ja kahleiſta, ja pannuxi wapaille jalwoille, palwelemaan Jumalata, pyhydeſä ja wanhurſkaudeſa c).

287. **Mitkä ne ſynnin ſiteet ja kahleet owat?** Omantunnon lewottomuus, ſuru, murhe, pelko ja hämmäſtys ſynnin ylitze d).

288. **Wieläkö ſe Sielu ſitten ſyndiä tekee, joka näin on ſyndinſä anderi ſaanut?** Ei ehdolla; waan hän waeldaa uudeſa kuuliaiſuudeſa e).

289. **Kuinga hän elää?** Pyhäſti ja Jumaliſeſti f).

Raka-

a) Luc. 24: 47. Matth. 9: 2. b) Apoſt. Tek. 8: 21, 22. Matth. 7: 6. c) Sananl. 13: 14. d) Job. 27: 6. Ebr. 10: 22. Eſaj. 41: 10, 13. Marc. 5: 36. e) 1 Joh. 3: 6, 9. Rom. 6: 1, 2. Matth. 3: 8. f) Tit. 2: 11, 12. Col. 1: 21, 22.

Rakastetut Lapset! Te minun istutuxeni JEsuxesa! Tämä on se kallis ja pyhä oppi, kuin JEsus ja hänen Apostolinsa, pyhäsä Bibliasa, owat meille, autuuden tiexi, eteenkirjoittanet. Tämä on myös se oppi ja usko, kuin meidän Christillinen Seurakundamme tunnustaa. Tämä on kansa se usko, johon te oletta kastetut, ja johon Te silloin sidotte itzenne. Minä kysyn nyt Teildä. Teidän tulee nyt täsä, Jumalan edesä, ja tämän Christillisen Seurakunnan edesä, niinkuin todistajain wiimeisenä päiwänä, wastata ja tunnustaa.

Tunnustatteko tämän JEsuxen kalliin opin olewan Jumalallisen totuuden, ja oikian tien autuuteen; ja wastaanotatteko Tämän Opin, uskonne ja elämänne ainoaxi ojennusnuoraxi? Tunnustamme ja otamme.

Niin tehkät nyt itze teidän uskonne tunnustus, jonga kumminne Teidän puolestanne kasteesa owat tehnet, ja uudistakat ne lupauxet, kuin Te silloin, muiden suun ja käsnen kautta annoitte Jumalalle.

Uskotteko Te Jumalan päälle, Isän kaikkiwaldiaan, Taiwaan ja Maan Luojan? Uskomme.

Uskotteko Te, Lapset, JEsuxen Christuxen päälle, hänen ainoan Poikansa, meidän &c.? Uskomme.

Uskotteko Te Pyhän Hengen päälle, yhden Pyhän Christillisen Seurakunnan, pyhäin ꝛc.? Uskomme.

Tahdottako Te myös waarinottaa niistä welwollisuxista, joihin, tämä Uskon Tunnustus, sitoo, jokaitzen oikian JEsuxen Tunnustajan, ja tahdotteko rakastaa HERraa Jumalata, kaikesta sydämmestänne, kaikesta Sielustanne, kaikesta mielestänne ja kaikesta woimastanne, ja Lähimmäistänne, niinkuin itziänne? Tahdomme.

Ongos Teidän aikomuxenne myös wilpitöin ja rehdellinen, että Te alati, kaikkina elonne päiwinä, oletta Jumalalle ja Teidän Wapahtajallenne JEsuxelle uskolliset ja kuuliaiset? On.

Lupaattekos kansa tähän, jokapäiwäisesä rukouxesa auxi huutaa Jumalata armosta, ja siinä siwusa murhenpidolla nautita niitä wälikappaleita, kuin hän andanut on, wahwistaaxensa Teitä uskosa ja totisesa Christillisydesä? Lupaamme.

Tahdotteko lukita ja seilata kaikki nämät lupauxenne ja wakutuxenne JEsuxen pyhällä Ehtoollisella? Tahdomme.

Rakkat Lapset! Te olette nyt itze uudistaneet ja päällenne ottanet kaikki ne lupauxet, kuin Teidän kumminne, elämänne ensimmäisesä alusa, Pyhäsä kasteesa teit Juma-

malalle, Teidän puolestanne. Te oletta ne uudistaneet sen kaikkitietäwäisen ja jokapaikasa läsnäolewaisen Taiwaan Jumalan kaswoin edeså, joka tåså pyhåså Templisånså on myös nyt läsnä, ja katzelee Teidän sisällisen sydämmenne tilan ja kaikki aikomuxenne. Lapset! Ålkåt hämmåstykö. HERra on armollinen. Ålkåt myös ikänånså unohtako, kuinga pyhåt, kuinga kalliit nåmåt lupauxet owat. HERra Teidän Jumalanne ja Teidän Isåinne Jumala, joka nåmåt on kuullut Teidän suustanne, waatii myös Teildå näiden täyttåmystå. Niin monda, kuin, tåså HERran pyhåså Huoneesa owat nyt olleet Teillå todistajana, että Te ne oletta tehneet, niin monda pitå yhtenå päiwånå, koska tilinteon aika tulee, todistaman Teitå wastan, jos Te ne rikotte. Ja, Teidän omatundonne, se wastansanomatoin todistaja, pitå myös Teitå wastan todistaman. O! minun Rakastettuni! Ålkön se päiwå koskan waljetko, jona Te unohdatte ja rikotte Liiton sananne. Ålkön syndi ikänånså niin maistawaxi tulko, että Te ehdolla rikotte nåmåt kalliit, nåmåt auluat lupauxenne. Tåmå päiwå olkon, hänen pyhän toimitustensa kansa, rauta Bokstaweilla, sywälle kaiwettu Teidän sydämmihinne. Tåmå päiwå olkon aina Teille yxi joka wuosinen Juhlapäiwå, yxi kallis tilinteon päiwå, jona Te,

hiljaisesa yxinkisydesä, perkänajattelette Teidän Mickelin päiwä lupauxianne; jona Te koettelette Teitänne, kuinga Te oletta pitäneet eli rikkonet nämät tehdyt liiton sanat. Uudistakat nämät joka erä, kuin Te edesastutte tämän pyhän HERran Altarin eteen, nautitzemaan JEsuxen ruumiin ja weren. Olkon Teidän sydämmenne aina niin liikutetut ja pyhisä aikomuxisa, kuin tänäkin päiwänä. Olkon Jumalan armon tundo aina niin eläwä Teisä, kuin nytkin. Olkon, tästä hetkestä, Teidän elämänne, ja kaikki Teidän Sielunne ja ruumiinne woimat Jumalalle, JEsuxesa, pyhitetyt; pyhitetyt hänen pyhän tahtonsa tekemiseen ja palwelluxeen, wilpittömydesä. Olkon tämä päiwä yxi wäli ja ero päiwä wanhan ihmisen ja uuden ihmisen wälillä, synnin palwelluxen ja Jumalan palwelluxen wälillä.

Te Rakkat Isät ja Äitit! Te Elatus Isät, Förmyndärit, Kummit, Holhojat ja Perhenhaldiat! Te taidatte nyt jo nähdä hedelmän Teidän murheistanne, ja monista waiwoistanne, näiden Teidän kaswatuxenne ala, HERralda, uskottuin Seurakunnan plantuin holhouxesa. Nämät Teidän rakkaimbanne ei taida ohitze mennä, täsä tilassa, Juhlalliesti todistaa ja tunnustaa heidän kütolisuuttansa Teidän wäsymättömän työnne

ne ja waiwanne edestä, heidän kohtaansa. Heidän kiitolliset sydämmensä wuotawat nyt, heidän palawisa kyynelisänsä, Teidän helmoinne. Te oletta, likin Jumalata, ollet awulliset siihen, että he tähänasti tulleet owat. Te oletta, tähänasti, kandanet, erinomattain, edeswastauxen heidän edestänsä, joka nyt, heidän itze tehtyin ja täyttäxensä otettuin Lupausten kautta, on laskettu heidän omille hartioillensa. Mutta Rakastetut! Älkät suingan wieläkän laimiinlyökö, jos muutoin Teisä oikia rakkaus hallitzee, ja jos kipinäkin JEsuxen pelwosta löytyy Teidän sydämmisänne. Älkät, sanon minä, unohtako, niin paljon kuin Teisä on, kaikella ahkerudella wahwistaa, näitä alkawia ja nuoria JEsuxen Opetuslapsia ja karitzoita, heidän hywisä aikomuxisansa. Kehoittakat heitä aikaisin ja usein wilpittömään HERran pelkoon ja JEsuxen pyhisä askeleisa waelluxeen, ja andakat, ylösrakendawaisten Esimerkkein ja elämän kautta, heille, aina, uudet kehoituxet, että he olisit uskolliset HERralle JEsuxelle. Älkät, pahan elämän ja Esikuwain kautta, koskaan andako pahennusta, sillä Woi! sitä ihmistä, jonga kautta pahennus tulee, parembi olis, ettei hän syndynytkän olisi a). Rukoilkat näiden

a) Matth. 18: 6, 7.

Lapsukaisten edestä, uskolliseſti ja ahkeraſti Jumalata, JEsuxen nimeen, että hän, armosta, tahdois wahwistaa heidän nuoret sydämmensä, uskosa ja rakkaudesa JEsusta kohtaan, että he, ynnä meidän kansamme, ilolla, kerran ilmestyisit JEsuxen istuimen edessä, ja saisit sisälle käydä HERran iloon, niinkuin JEsuxen siunatut Morsiamet, karitzan ijankaikkisia Häitä wiettämään.

Kallis Wapahtaja! Armosta ja rakkaudesta rikas HERra JEsu! Nämät Lapset owat Sinun. Heidän, armolda liikutetut sydämmensä, tundewat sen autuuden korkian arwon, jonga Sinä, Sowindos kautta, heille walmistanut olet. Mutta, HERra JEsu! Sinä tunnet, he owat heikot: wahwista heitä woimallas. He waeldawat yhden aiwan waaralliſen mailman läpitze, josa monda paulaa on wiritetty ja monda loukkausta: johdata heitä neuwollas. He tulewat kaikkinaisiin kiusauxiin: Auta heitä kilwoittelemaan. He tulewat wihattawaxi mailmalda Sinun nimes tunnustuxen tähden: tue heitä kestämään, ja Sinun weres woimasa woittamaan. Suloisin HERra JEsu! Älä kättäs koskaan poisota näildä heikoilda Lapsildas. Walmista heitä, Pyhällä Hengelläs, yhteen autualliseen nautindoon Sinun pyhästä Ehtoolliseſtas, ja anna tämä heidän ensimmäinen Ehtoolliſella käymiſensä tehdä niin woimallinen

linen ja eläwä waikutus ja armon rakennus heidän syndämmisänsä, ettei he Sinua, O! JEsu! ikänänsä unohda.

Rakkat Lapset! Teidän Tunnustuxenne ja anomisenne jälken, jonga Te Jumalan, ja tämän Christillisen JEsuxen Seurakunnan edessä nyt tehnet oletta, ja niiden eteenasetusten ja muistatusten ohessa, kuin Teille nyt, totisexi ja wilpittömäxi jälken elämisexi,, jaetut owat, niin minä, sen woiman jälken, kuin Minun Suuri Ylipaimeneni JEsus minulle, halwalle ja heikolle, minun kalliisa wiraasani, uskonut on, annan siis nyt Teille luwan, ja edeslasken Teidän ja päästän edeskäymään HERran JEsuxen korkialle Ehtoolliselle, syömään hänen pyhän Ruumiinsa ja juomaan hänen kalliin Werensä, uskonne wahwistuxexi, ja, tämän ohessa, annan Teille awoimen luwan, nautita autuudexenne, kaikkia HERran Seurakunnan kalleita etuja, tehden tämän sen kolmeyhteisen Majestetillisen Jumalan, Isän, Pojaan ja Pyhän Hengen Nimeen. Amen!

Nyt, Rauhan Jumala! jolda kaikki armo tulee, ja joka meitä, JEsuxesa, on kutzunut hänen ijankaikkisen armonsa rikkautten perimiseen ja nautindoon, Hän pyhittäkön Teitä kokonansa, Minun Rakkat Lapsukaiseni! että Teidän Hengenne, Ruu-

miinne ja Sielunne nuhletoinna pidetäisiin meidän HERramme JEsuxen Christuxen ilmestyxeså Jolle kolmeyhteiselle, kaikesa ijankaikkisutten ijankaikkisudesa ylistetylle ja hywin lausutulle Jumalalle, olkon kunnia ja woima, ylistys ja kiitos ijankaikkisesti. Amen!

Astukat Rippi Huoneseen.

Rippi-Saarna.

Tulkat, kumartakat, polwillenne langetkat ja maahan laskekat HERran meidän suuren armon Jumalamme astinlaudan juuresa, katumuxesa, kerjämään ja rukoilemaan armoa, JEsuxen kalliisa Sowindo weresä, ja huogatkat: Armias Jumala: Anna armos auringo paistaa; sen walkeudella suo meitä syndisiä walaista; sydändämme lohduta ja Sieluistamme pimeys poista; tänäpänä; tänä kalliina autuuden hetkenä, anna suloisin ja ystäwällisin HERra JEsu! Kaikkein meidän Sinun armohos, rakkautees ja ystäwytees nosta a). Nimeen Isän ja Pojaan ja Pyhän Hengen. Amen!

Rakastatkos minua? Tällä kysymyxellä, jonga, se suurin Rakkaus, JEsus itze,

a) N:o 257: w. 6.

ze, kolme erinäistä kertaa, asetti, sen lupauxisansa liwistelleen ja harhailleen, opetuslapsensa, Petarin eteen, sitoaxensa ja wannottaxensa händä wastauudesta hänen kuuliaisuuteensa ja muuttumattomaan rakkauteensa, tahtoo myöskin JEsus, tänäpänä, Teidän Sielunne ja ytimenne läpitze tungea. JEsus, Sieluin Ystäwä ja Rakastaja, on walmis rakastamaan Teitä, Lapsukaiset! Mutta hän tahtoo myös Teildä tulla rakastetuxi. Hän halajaa juuri sydämmellisesti saadaxensa tietä, jos Te händä juuri oikein wilpittömydesä rakastatte. Rakastatkos minua? Kysyy hän jokaitzelda Teistä a).

Rakkaus, se niin suloinen, ihana ja huwittawainen hywä awu, on se, jota JEsus armollansa tahtoo waikuttaa ja raketa meidän Sieluisamme, ja jota hän hakee ja etziskelee meisä. Niinkuin se on JEsuxen Pää taiwutus ja sydämmen oma luondo, että hän rakastaa; niin tahtoo ja kokee hän myös, Lapsensa ja seurajansa, tehdä täsä kuwansa kaldaisixi. Se olennollinen ijankaikkinen Rakkaus on rakastanut syndisiä, se on, kaikkia langenneita Adamin lapsia, ijankaikkisella rakkaudella b). Todistus tähän, on hänen werinen kärsimisensä

ja

a) Joh. 21: 15, 16, 17. b) Jer. 31: 3.

ja kuolemansa, johon hän meni rakkaudesta heidän autuudensa perään.

Te taidatte, Rakkat Lapset! speilailla JEsuxenne rakkautta, kaikisa hänen eteenottamisisansa ja waelluxesansa, ihmisten Lunastuxen suurta työtä toimittaisa. Rakkaus weti hänen alas Taiwaasta, Jsänsä kunnian helmasta. Rakkaus alensi hänen orjaxi, ja puki ihmisen halwan Luonnon hänen päällensä. Rakkaus saatti hänen, köyhydesä ja monesa waiwasa, waeldamaan. Rakkaus waadei werisen hien yrtitarhasa, Helwetin waiwain ja Jumalan wihan raskaasa tundemisesa, koko mailman ja Teidängin syndeinne tähden, hänen pyhästä ruumiistansa ja teki hänen Sielunsa murheellisexi, aiwan kowin, hamaan kuolemaan asti. Rakkaus sidoi ja riepoitti hänen. Rakkaus kruunais hänen teräwällä orjantappura kruunulla. Rakkaus rusikoitzi, suomitzi ja syljeskeli hänen. Rakkaus naulitzi hänen kirottuun Ristiin, awais hänen kylkensä, haawoitti ja weristi hänen kokonansa, ja wihdoin otti hengen hänneldä. Sillä jos me kysymme: Mingätähden Sinä, wiatoin Jumalan Karitza, JEsus, näin paljon kärseit? Niin hän itze wastaa meille kaikille: **Sinä sait minun työtä tekemään sinun synneisäs, ja olet tehnyt minulle waiwaa sinun pahoisa teoi-**

sas

ſas a). Meidän ſyndimme ja luopumuxemme owat ne, kuin JEſus on kaiken tämän kanſa tahtonut ſowittaa, ja on jo täydelliſeſti ſowittanut; niinkuin HERra itze todiſtaa, ſanoden: Totiſeſti hän kannoi meidän ſairaudemme ja meidän kipumme hän ſälytti päällenſä. Hän on haawoitettu meidän pahain tekoimme tähden ja meidän ſyndeimme tähden on hän hoſuttu: Rangaiſtus on hänen päällänſä, että meillä rauha olis, ja hänen haawainſa kautta olemma me paratut b).

Täſä on JEſus laſkenut yhden ijankaikkiſen peruſtuxen kaikkein ſyndiſten autuuteen. Täſä taritaan meille kaikki Taiwaan rikkaudet. Täſä kaupataan meille ſyndein andexi andamus, elämä ja autuus. Täſä lahjoitetaan meille koko Jumala ja koko Taiwas kaikeſa kunniaſanſa. Täſä tehdään me Jumalan Lapſixi ja perilliſixi. Täſä awetaan Taiwaan Iſän rakas helma, meidän ihanaxi lewätys-ſiaxemme. Ja ettei täſtä mitään epätoiwon ſiaa meiſä oliſi, waan täyſi ja wahwa wakutus, niin täſä walmiſtetaan kanſa, meille ſyndiſille, Taiwaan pöytä, pyhäſä Ehtoollſeſa, maan päällä, joſa JEſus teſtamenteraa itzenſä kokonanſa meille; koko hänen Mailman ſowinnoxi uhratun

a) Eſai. 43: 24 b) Eſai. 53: 4, 5.

tun pyhän Ruumiinsa ja kalliin werensä; tällä seilaa ja lukitzee meille koko hänen kalliin sowindonsa hywät työt.

Tämä Pöytä on nyt walmisna Teille, Lapset! Tämä Taiwaallinen Ehtoollinen ja Rakkauden Atria Maan päällä, odottaa nyt, HERran pyhydessä, Teitä edesastumaan, ja siinä nautitzemaan kaikki Taiwaan tawarat. Tässä on Teillä Elämän Leipä, JEsus itze, syödäxenne, josta se kuuluu: joka minusta syö, ei hän ikänänsä isoo, eikä pidä kuoleman a). Tässä on Elämän wesi lähde, JEsus, joka kuohuu ijankaikkiseen elämään, josta se taas kuuluu: joka tästä juo, ei hän janoo ijankaikkisesti b). Tässä on koko Paradiisi, koko Taiwaan Howi, koko Taiwaan herkut. Tässä on JEsus, koko weren armonsa kansa, niinkuin syndisten Wälimies ja Ylimmäinen Pappi, ja pitää Ehtoollista Teidän kansanne c).

Katzokat, Minun Rippi Lapseni! Näin on JEsus rakastanut ja rakastaa Teitä. Näin on kaikki hänen puoleldansa walmisna. Näin on Teille kaikki häneltä aldisna wastaanottaxenne, elämäxenne ja autuudexenne. Teille on walmisna armon Kirja ja Pardoni synnin

a) Joh. 6: 35, 50. b) Joh. 4: 14. c) Ilm. K. 3: 20.

nin Pääſtöſä, joſa JEſus kirjoittaa Teidän nimenne Elämä-kirjaanſa, ja merkitzee Teidän omixenſa, ja kaikki tämä on JEſuxen werellä ja kuolemalla lukittu a). Teille on pyhäſä Ehtoolliſeſa walmiſna Sielun ruoka ja juoma, ja tämän kanſa ijankaikkinen elämä b). JEſuxen rakkat kädet owat nyt juuri kurottamaſa, andamaan nämät kaikki Teille. Minä olen ſe Palwelja ja JEſuxen armon tawarain ja ſalaiſuden Huoneenhaldia, joka, JEſuxen oman Fullmagtin ja luwan woimaſta, ſaan ajaa JEſuxen aſiaa Teidän kanſanne. Saan dukata Teille Ehtoolliſen pöydän. Saan jakaa Teille JEſuxen pyhän Ruumiin ja weren, ſiunatuſa Leiwäſä ja Wiinaſa, ja nyt, edelläpäin, andaa kullengin niiſtä Teidän ſeaſanne, jotka tunnette hengelliſen tarpeenne, ſynnin tähden, ſen perään, armon kirjan ja wapauden Duomion päätöxen, JEſuxen ſuuſta, ſanoiſta ja kädeſtä.

Mutta, pidettäkämmes wähä tämän armon ja autuuden lähenemiſen kanſa. JEſus tahtoo enſin yhtä waſtauſta, tehdyn kyſymyxenſä päälle, Teildä: Rakaſtatteko, minun Lapſukaiſeni! JEſuſta? Ongo hän oikein ihana, ſuloinen ja kallis Teidän Sieluillenne? Ongo hän, nuorudenne ſyndein tundemi-

a) Phil. 4: 3. b) Joh. 6: 54.

demiſesa ja totiſesa katumuxen murheesa, tullut oikein tarpeelliſexi Teidän sydämmillenne, hänen weren armosansa? Wai, mikä on se itku? Se nuuskuttaminen? Se uikutus? Ne kyyneleet? Ne huokauxet, joita Te tänäpänä annatte kyllä näkyä ja kuulua? Ongo nämät menewäiset ja tulewaiset? Ongo nämät uloskäywäiset ainoastansa luonnon pehmeydestä ja hembeydestä, ja niin muodon pian katowaiset? Sitten ei ole näisä wielä armon ja siunauxen wuodatussiat, eikä JEsuxen rakkaus näin wielä taita oikein raketa eikä juurtua Teisä. Eli, ongo nämät waikutetut rakkaudelda JEsusta kohtaan? Ongo nämät uloswuotawaiset Sielunne ikäwöitzemiseſtä, isomiseſta ja janomiseſta JEsuxen wanhurskauden peräkän? Ongo näisä senkaldainen silmä määrä, että JEsuxen maja ja koko waldakunda tulis tänäpänä niin raketuxi Teidän Sieluisanne, ettei se koskaan kukiſtuiſi? Ongo ne tarkoittawaiset senkaldaista JEsuxen seuramista rakkaudesa, että Te oliſitta hänelle, elämän wanhurskaudesa, kuuliaiset, kuolemaanasti? Ja ongo, tämän ohesa, omat woimanne ja eteenottamiſenne, tundemiſesa, ulottumattomat, yhteen näin korkiaan aikomuxeenne? Ongo täsä oma heikous, turmeldu sydän, paha mailma ja Saatanas, kuin peljättäwät Teitä ja estäwät Chriſtilliſydenne matkan

kan aluſa? Ongo Teidän ſydämmenne ja mielenne tundewaiſet ſen tyhmyden, kuin ſe on ollut, että Te ollette andaneet itzenne, poisluopuin ſiitä Rakkaasta JEſuxeſta, joka p. kaſteeſa halais teitä ja otti omixi Lapſixenſa, jälleenſä Saatanan jalaaxille ja mailman kelkkaan, jonga seuraſa Helwetti on? Että Te olette luopuneet kaſteen armoſta ja tuhlanneet Teidän ſiinä ſaadun perindönne? Ja joko, tämä ſuuri wahingo, nyt opettaa Teitä wiiſaixi, että Te ilman wiiwytyſtä kerjäätte waſta armoja, ja pelaſtuſta joudutuſta onnettomudeſtanne, joka armo tänäpänä Teille taritaan? Ja joko halunne ja pyyndönne on niin eläwä ja wilpitöin JEſuxen tygö, ettette hänen suhteenſa Taiwaaſta eikä maaſta tottelliſi a)? Etzittekö Te kaikkiin näihin ja muihin pyhiin aikomuxiinne woimaa ja wahwuutta JEſuxen rakkaudeſa ja wereſä, ja, Ewangeliumin armo lupauxiſa, pyydätte ryhtyä ja tarttua niin naweeſti kiinni tähän autuuden Jakajaan, ettette pääſtä händä, ennen kuin hän ſiunaa Teitä b? Olettako Te myöſkin niin halulliſet armon odotuxeſa, että Teidän ſilmänne hiweldywät JEſuxen autuuden perään c)?

E O!

a) Pſalm. 73: 25. b) 1 Moſ. K. 32: 26. c) Pſalm. 119: 123.

O! Siunatut Te sitten tänäpäiwänä. Terwe tuloa sitten JEsuxen tygö, joka syndyisiä wastaanottaa a). Terwe tuloo tähän Rippi-Huoneeseen, sillä ei täsä sitten muuta Teille jaeta, kuin sulaa armoo sulaa Jumalan rakkautta, JEsuxesa. Terwe tuloo JEsuxen Ehtoolliselle, sillä täsä tuletta Te maistamaan ja katzomaan, uskosa, kuinga suloinen HERra on, ja kuinga autuas se Sielu on, joka häneen turwaa b). Te tuletta täsä Paradiisiin maan päällä, ja saatte, tirkistellen, uskosa, katzella ijankaikkista perindöönne Taiwaasa, ja tuta sen esimakua Sielusanne. Te oletta sitten jo Jumalan omat Lapset. Te rakastatte sitten jo, haluisanne, JEsusta, koska Te näin oletta walinneet, Marian kansa, parhaan osan, että Te näin saisitte alati maata JEsuxen jalkain juuresa, rakkaudesa ja nöyryydesä ja kuulla hänelde elämän sanoja c). Ja warjelkon Jumala, JEsuxen kuoleman tähden, armolliseſti! että, joku Teistä, muisa haluisa ja aikomuxisa, olis tänne tullutkaan. Warjelkoon Jumala! ettei yhtäkän, jo niin nuorna, olisi niin synnisä undunut ja kowendunut, joka nyt olis kuollut ja herämätöin; joka nyt, Ensimmäiselle Ehtoolliselle käymiselländsä, synnin ja mailman rakkaudesa

a) Luc. 15: 2. b) Psalm. 34: 9. c) Luc. 10: 42. 39.

ſa ja kylmydeſä JEſuſta kohtaan, yettäis JEſuſta, Judaxen kanſa, ja Riſtiinnaulitzis hänen wastauudeſta ja murhais ſynneillänſä. Warjelkoon Jumala, JEſuxen tähden, ettei kukaan Teiſtä näin ſaaſtutaiſi Teſtamentin pyhää werta, itzellenſä Duomioxi ja kadotuxexi a).

Noh; Saango minä ſiis, Minun Läpſeni! joita minä, JEuxeſa, ſydämmelliſeſti rakaſtan; ſaango minä toiwoa Teiſtä kaikiſta ſen, että Te oletta uſkolliſet JEſuxellenne, ja että Te totuudeſa tahdotte pitä ja täyttää, JEſuxen woimaſa, Teidän tehdyt lupauxenne. O! niin mengät ſiis nyt edes JEſuxen kalliille pöydälle. JEſus wahwiſtakon Teitä armollanſa JEſus itze nyt kuwatkon weriſen rakkaudenſa niin eläwäſti Teidän Sieluiſanne, että JEſuxen kalliin piinan ja kuoleman eläwä muiſto, tulis niin ſywälle kaiwetuxi ja painetuxi Teidän ſydämmihinne, että Te juliſtaiſitte ☧Exran kuoleman, ſiihen aſti kuin hän tulee b).

Mutta, nyt enſin, tehkät nöyryydeſä Teidän ſyndeinne wilpitöin tunnuſtus: O! Sinä kaikkein armolliſin ☧Exra JEſu ꝛc.

Nyt ſaan minä ſiis, keſkä tämä Teidän

a) 1 Cor. 11: 29. b) 1 Cor. 11: 26.

synnin tunnustuxenne wilpitöin ja totuudessa tapahtunut on, ja koska Teidän katuwaiset sydämmenne tundewat näin tarpeesa olewansa JEsuxen weren armosta, ja halajawat sitä wanhurskaudexensa ja pyhydexensä; niin saan minä nyt siis, Rakkat Lapset! tehdä sen teille; sen autuuden, jota minä kauwan sydämmestäni halainnut olen; nimittäin; sen kalliin wiran puolesta ja woimasta, kuin Ylipaimeneni JEsus minulle uskonut on, että hänen puolestansa wakuttaa ja wißeyttää, kaikkia oikein katuwaisia ja uskowaisia syndisiä, heidän syndeinsä andexi saamisesta ja hänen armostansa ja rakkaudestansa heitä kohtaan; saan minä siis, tällä ehdolla, wißeyttää ja wakuuttaa myös Teitä, Rakkaat Lapset! siittä, että kaikki Teidän syndinne, olkoon ne mitkä hywänsä, owat Teille Jumalalda, JEsuxen lunastuxen kautta, andexi annetut, ja Teille Jumalan armo, rauha ja ystäwyys tygölangennut. Te oletta Jumalan siunatut Lapset JEsuxesa, joisa ei enää yhtään kadotusta ole. Te oletta kihlatut JEsuxen morsiamet, armosa, wanhurskaudesa ja uskosa. Teillä on koko JEsus ja koko Taiwas sydämmisenne. JEsus wahwistaa Teitä kaikisa hywisä aikomisisanne ja pitä Teistä, niinkuin walituista werensukulaisistansa, armeljaan murheen ja surun. Tämän, synnin

Pää-

Pääſtön, ſaan minä lukita ja wahwiſtaa ſen Kolmeyhteiſen Jumalan, Iſän, Pojaan ja Pyhän Hengen nimeen! Amen.

Kiittäkät nyt, ynnä minun kanſani, Teidän JEſuſtanne hänen ſuuren rakkaudenſa edeſtä, ja ſanokat: Kiitä HERRaa minun Sieluni, ja kaikki, mitä minuſa on, hänen pyhää nimeenſä. Kiitä HERra minun Sieluni, ja elä unohda, mitä hywää hän ſinulle tehnyt on. Joka kaikki ſinun syndis anderi andaa, ja parandaa rikoxes. Joka ſinun henges pääſtää turmelluxeſta, ja kruunaa ſinun armolla ja laupiudella a). Amen.

Nyt taidatte Te, Rakkat Lapſet! ſanoa: Waikka minun syndini olis kuinga monda: waikka uſiammat kuin kaikki meren ſanda, JEſus ne maxoi kaikki werelläns, ja kuolemasta mun pääſti kuolleſans b). Ja näiſä ilo lauluiſa ja kiitos weiſuiſa edesmengät nyt JEſuxen Pöydälle. JEſus itze nyt johdattakoon Teitä. JEſus itze wahwiſtakoon Teitä täſä pyhäſä edesottamiſeſanne. JEſus olkon alati Teidän kanſanne!

HER-

a) Pſalm. 103: 1, 2, 3, 4. b) N:o 408: w. 16.

HERra hywästi siunatkon Teitä ja warjelkon Teitä. HERra walistakon kaswonsa Teidän päällenne, ja olkon Teille armollinen. HERra kääntäkön kaswonsa Teidän puoleenne, ja andakon Teille ijankaikkisen rauhan! Nimeen Isän, ja Pojaan, ja Pyhän Hengen. Amen.

~~316. VIII. 43.~~
Rev. Hartanskij.
Wanonius
KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA
120 102 1327
Mt X